

ČERNODOLSKÝ ZPRAVODAJ

ČERNÝ DŮL - PODZIM/ZIMA 2023

2. číslo roku 2023

XVII. ročník

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTKY MĚSTYSE

Vážení spoluobčané, sousedé a přátelé.

Blíží se konec roku 2023, a proto je čas, abychom se ohlédlí za uplynulým obdobím a zhodnotili, co vše se událo.

Jarní číslo zpravodaje bylo naplněno množstvím informací o problémech, které je nutné řešit. Bylo nám vytknuto, že obsah je příliš pesimistický a negativní. Ano – s tím jsem souhlasila. Ani já jsem neměla radost z toho, co všechno nás čeká, jaké problémy musíme bezodkladně řešit. Proto bych tentokrát chtěla stručně zmínit akce, které se podařily a které se daří postupně realizovat.

Vodovod: Největší téma minulého a letošního roku, ale i let následujících, je a bude vodovod v Čisté a ve Fořtu.

S panem místostarostou jsme absolvovali několik jednání s ředitelem Státního fondu životního prostředí a hejtmánem Královéhradeckého kraje, abychom je seznámili se složitou situací související s financováním vodovodu a nemožností připojovat nové stavebníky na vodovod v Čisté a ve Fořtu. Oba pánové s pochopením vyslechli naše problémy a nastínili možnosti, jak částečně naši situaci řešit.

Byla opět podána žádost o dotaci na SFŽP, ale stále není jisté, zda vyhovíme stanoveným podmínkám. Ve výběrovém řízení na realizaci 3 etap vodovodu se nám podařilo vysoutěžit velice příznivou cenu, proto doufáme, že se nám ji podaří udržet a že nenastanou nějaké komplikace, které by cenu navýšily. V září jsme začali pracovat na první etapě vodovodu od BD Menšík po penzion Gendorf.

Věřte, že vynakládáme maximální úsilí, abychom co nejméně zatížili rozpočet městyse do budoucích let, aby zbývaly peníze na modernizaci školy, školky, budovy úřadu, na chodníky, na opatření pro energetické úspory, na opravy rozbitých cest v obci, na hřiště a další a další investiční i neinvestiční záměry, které zlepší vzhled obce a zpříjemní život obyvatelům i návštěvníkům.

Pozemky: Příznivě se vyvíjejí jednání o směně pozemků se Státním pozemkovým úřadem. Tyto pozemky jsou nutné pro zpřístupnění pozemků ve vlastnictví Městyse (to je „orešáku“ v Čisté a pozemku „pod náměstím“ v ČD).

Úspěšně probíhají jednání o bezúplatném převodu pozemků od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových – jedná se převážně o pozemky, které zpřístupňují např. autokemp atd.

Komunikace: V červenci byla dokončena oprava opěrné zdi na komunikaci „Šmídovka“ v Čisté. Tato cesta je opět po delší době průjezdná. Část nákladů byla uhrazena ze znovu otevřené pojistné smlouvy.

Byly dokončeny úpravy místních komunikací a zpevněných ploch kolem úřadu a u Švandů. Rádi bychom i nadále pokračovali v úpravách dalších komunikací na území městyse.

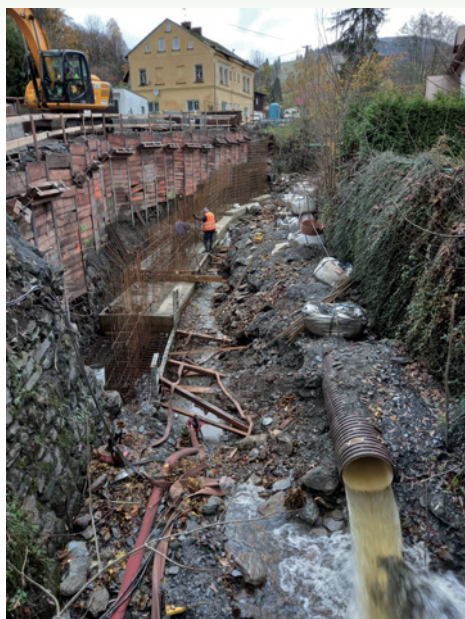
Komunikace u Švandů

Probíhá oprava zborcené zdi v Černém Dole u silnice II/297. Na financování opravy se podílí individuálními dotacemi Královéhradecký kraj. Podala jsem 2 žádosti o dotaci, které jsem osobně konzultovala s panem hejtmánem, a k mé velké radosti bylo oběma žádostem vyhověno. Není to laciná záležitost, celá oprava včetně nákladů na projektovou dokumentaci, ad-

„Šmídovka“ před a po opravě

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTKY MĚSTYSE

Oprava nábrežní zdi v Černém Dole
ministrátorské práce, zajištění dozoru aj. se pohybuje kolem 7,3 mil Kč. Bohužel ale musím také konstatovat, že tato cena zjevně není konečná. Ukázalo se, že od doby, kdy byl zpracován návrh na opravu havárie a byla vysoutěžena stavební firma, došlo k dalšímu posuvu břehu, který zasáhl až do silnice. Tento nepředvídaný stav s sebou nese i zvýšení nákladů na opravu. Opět tedy jednáme s vedením Královéhradeckého kraje o další dotaci, která by tyto náklady pokryla.

Neustále se doladuje úprava parkování v městysi, která je bohužel vnímána i negativně, a dochází k poškozování zařízení. Zde bychom si měli všichni uvědomit, že tento trend úprav provozu a zpoplatnění parkovacích ploch není zaváděn jen v naší obci, ale je již naprosto běžný i jinde.

Probíhají jednání s ORP (Obec s rozšířenou působností) Vrchlabí ve spolupráci se Svazkem obcí Horní Labe o zpomalení dopravy v městysi – v této fázi

Parkování před úřadem Městysse

o úpravě a měření rychlosti mezi ZŠ a MŠ. Jsou to jednání složitá, na která nemá Městys zásadní vliv. Jde o koncepční řešení celého území ORP Vrchlabí, které záleží na prioritách v území, personální připravenosti MěÚ Vrchlabí aj.

Územní plán: Zkomplikovala se situace ohledně pořizování nového územního plánu městysse. Došlo k ukončení smlouvy se zhotovitelem ÚP a Městys musel vybrat zhotovitele nového. S výběrem nového zhotovitele územního plánu se zastupitelé městysse rozhodli pořizovatelskou činnost svěřit „létajícímu“ pořizovateli. Dosud tuto činnost vykonával pro městys MěÚ Vrchlabí. Předpokládáme, že dojde k podstatně operativnějšímu průběhu celého procesu (od r. 2016) a konečně ke schválení územního plánu. Městys ho naléhavě potřebuje pro podrobnější úpravu a stanovení podmínek pro využití nových lokalit určených k výstavbě a dalšímu rozvoji.

Komunikace pod úřadem Městysse

Pracovníci technických služeb městysse opravili oplocení kolem hřiště u základní školy a vyčistili umělý povrch hrací plochy. Patří jim velký dík, neboť městysi ušetřili hodně peněz. Na školní zahradě také naši zaměstnanci položili chráničku elektropřípojky pro venkovní učebnu u ZŠ. Výstavba venkovní učebny je plánovaná již z minulých let. Na spolufinancování učebny a prací souvisejících s úpravou sociálního zařízení pro imobilní chceme podat žádost o dotaci, kterou na přelomu roku plánuje vyhlásit MAS Krkonoše (Místní akční skupina).

O běžných každodenních záležitostech, které řeším já i úřad městysse, se rozepisovat nebudu. Už tak je mé „Slovo“ příliš dlouhé. Chtěla bych vás ale ubezpečit, že si pro problémy každého z vás chvíli najdu a pokud to bude v mých silách a také v kompetenci, budu se snažit problém vyřešit, nebo alespoň pomoci radou. Dveře mé kanceláře jsou vám otevřené.

A nyní od suchých technických informací k informacím „lidským“.

20. května proběhl Den městysse. Bylo milé pohovořit s mnoha lidmi, kteří se přišli pobavit. Oslovy městysse se vydařily a já všem velice děkuji za pomoc. Všem našim spolkům, zastupitelům, zaměstnancům Městysse i dobrovolníkům za pomoc při stavění stanů, za prezentaci své činnosti a za organizaci, paní Mgr. Vaňátkové za zajištění programu.

Mám velkou radost ze spolupráce se všemi našimi spolky. Velice si vážím práce všech – mladých i těch starších, žáků, studentů, zaměstnanců i podnikatelů a důchodců, kteří ve svém volnu obětují čas pro zorganizování zábavy pro ostatní, pro zkrášlování a prezentaci městysse – prostě svůj čas věnují věcem veřejným.

2. června jsme na úřadu městysse přivítali 7 nových malých občánků městysse za hojně účasti babiček, dědečků i sourozenců.

4. září jsem měla tu čest popřát hodně jedniček prvňáčkům i všem žákům naší základní školy při slavnostním zahájení nového školního roku.

I v letošním roce mnoho našich občanů oslavilo svá jubilea, a proto jsem si nenechala ujít příležitost jim osobně popřát hodně zdraví a strávit s nimi příjemnou chvíli při vzpomínání na uplynulá léta.

Bohužel nás ale také mnoho vážených spoluobčanů navždy opustilo. Upřímnou soustrast jsem jménem Městysse vyslovila jejich příbuzným při posledním rozloučení.

Vážení spoluobčané, milí susedé, drazí přátelé a rodino,

je před námi sváteční čas, období, které pro většinu z nás patří k nejkrásnějším v roce. Jsou to dny adventu, ohlašující vánoční svátky. Čas klidu a pokoje, čas sladce vonícího cukroví, čas nazdobených vánočních stromků, splněných přání,

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTKY MĚSTYSE

Vítání občánků

rozzářených dětských očí, čas dárků a radosti s pohodou. Ale Vánoce - to nejsou jen dárečky a překvapení, ale především láska, porozumění a štěstí. Štěstí hlavně v tom, že jsme spolu. O Vánocích myslíme na ty, na kterých nám opravdu záleží. Přeji vám, ať je po vašem boku vždy někdo, s kým se můžete o to všechno krásné podělit. Věřím, že i vy v tento čas dokážete alespoň na chvíli zapomenout na všední shon a budete moci svátky prožít v radosti a pohodě a že se přijde-

te pobavit do „vánočního stanu“, kde pro vás bude přichystán bohatý program.

Děkuji všem, kteří se svou celoroční námahou a poctivou prací zasloužili, abychom si mohli společně tento krásný čas v klidu vychutnat, krásný čas Vánoc připomenout a v klidu i pohodě především prožít.

Přeji vám z celého srdce ty nejkrásnější Vánoce.

*Alena Purmová
starostka*

VANDALISMUS V ČERNÉM DOLE

Rozkradené umělé květiny u parte z vývěsních tabulí, vytlučená okna autobusové zastávky, opakovaně roztrhané řetězy u zábránových sloupků, manipulace s dopravním značením, rozlomení betonové zábrany, sloužící k ohraničení parkování, poškozování obecního mobiliáře, ořezané větve lip a dokonce sesbírané hříby, které vyrostly na travnaté ploše u sochy sv. Michaela – to jsou ukázky vandalismu na náměstí v Černém Dole.

Poškozování a ničení majetku Městysu, které nepřináší pachateli žádné materiální obohacení, konané jen pro vlastní potěšení či pro potřebu se odreagovat, působí Městysi ztráty, které je nucen hradit ze svého rozpočtu – tedy i z peněz daňo-

vých poplatníků – tj. z peněz našich občanů. Tyto finanční prostředky mohly být použity ke zkvalitnění a zpříjemnění našeho okolí, ku spokojenosti našich obyvatel i návštěvníků.

Byli bychom rádi, kdyby si jedinci, kteří toto provádějí, uvědomili, že cílem nás všech je mít hezká a funkční veřejná prostranství. Místo ničení obecního majetku by tak mohli svůj čas věnovat i pro ně jistě prospěšnějším činnostem.

Závěrem občany informujeme, že v případě, že nedojde k eliminaci výše uvedených počinů, Městys zvažuje monitorování náměstí prostřednictvím kamerového systému.

Městys Černý Důl

PODĚKOVÁNÍ KLUBU DŮCHODŮ

Ráda bych využila této příležitosti a poděkovala členům Klubu důchodců Černý Důl za jejich pravidelnou a vzornou péči o pomníky v katastru městysu Černý důl.

Manželům Kosteckým a Janečkovým patří poděkování za péči o pomník padlým z I. světové války, který se nachází u křižovatky v Čisté v Krkonoších, směrem na Fořt. Společně pečují o zeleň kolem pomníku, dávají květiny a udržují pořádek.

O pomník padlého partyzána Petra Solomky, který je umístěn na náměstí v Černém Dole, se stará paní Ing. Magdaléna Vaňátková, které za její péči také děkujeme.

Členové Klubu důchodců se rovněž starají o to, aby prostředí kolem kostela v Černém Dole bylo upravené, čisté a udržované. Tuto činnost vykonávají dobrovolně a nezištně, za což jim patří náš velký dík.

Michaela Hošková, odborný referent

PROVOZNÍ DOBA ÚM ČERNÝ DŮL A MUZEA PODZEMÍ KRKONOŠ O VÁNOČNÍCH SVÁTCÍCH

Úřad městysu Černý Důl

- ve dnech od 25. 12. 2023
do 29. 12. 2023 uzavřen
- od 2. 1. 2024 v běžném provozu

Muzeum podzemí Krkonoš

- ve dnech od 25. 12. 2023
do 1. 1. 2024 uzavřeno
- od 2. 1. 2024 v běžném provozu

PRVNÍ MÍSTO PRO ČERNÝ DŮL

Městys Černý Důl v tomto roce vyhrál 1. místo v soutěži obcí Královéhradeckého kraje v třídění odpadů za rok 2022 (kategorie od 301 do 2 000 obyvatel). Jako odměnu jsme obdrželi dar v hodnotě 35.000,- Kč. Při přebírání ceny v hradeckém Novém Adalbertinu městys reprezentovali Mgr. Eva Kafková a Rudolf Janeček.

Soutěže „Čistá obec“ se automaticky účastní všechny obce našeho kraje zapojené do systému zpětného odběru a využití obalových odpadů. Ten provozuje Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a. s., která má k dispozici přesná data o množství vytríděného odpadu. Regionální manažer společnosti EKO-KOM, Jiří Zálíš, k tomu uvedl: „Každý obyvatel Česka za rok průměrně vytrídil téměř 24 kg papíru, 21,5 kg kovů, 17 kg plastů, 15 kg skla a skoro půl kilogramu nápojových kartonů. Z celkového množství obalových odpadů se podařilo využít více než 80 %. Konkrétně 71 % prošlo recyklací, 10 % bylo využito energeticky.“

„Nemáme na podporu třídění žádnou kampaň, myslím si, že dobré výsledky jsou díky lidem, kteří u nás žijí a mají odpovědnost vůči přírodě. Máme krásné okolí a je na každém, aby to u nás bylo hezké i nadále,“ komentuje stabilně dobré výsledky v soutěži starostka Alena Purmová. „Už naši předchůdci vymysleli koncepci nakládání s odpady, která funguje a která šetří životní prostředí díky třídění. Navíc snižuje

náklady na odpady.“

Děkujeme nejen našim občanům, ale i rekreatantům, kteří mají na tomto prvenství také výrazný podíl, za svědomitý přístup k třídění a rovněž zaměstnancům technických služeb, kteří celoročně o hnízda na tříděný odpad a jejich okolí dbají a udržují pořádek.

Alena Purmová, starostka

OPRAVA CESTY DO AUTOKEMPU

Cesta je jedna z dalších velkých investic do Autokempu Slunečná. Každoročně se snažím tam investovat tak, aby byl autokemp provozuschopný a konkurenceschopný.

Prokop Karmáček

JAK SI VEDE PODATELNA A MUZEUM

Ráda bych se vám představila. Jmenuji se Pavla Mihalová a jsem novou zaměstnankyní na Úřadu městyse Černý Důl jako referentka na podatelně. Nastoupila jsem 2. 5. 2023 a moc se mi na této pozici líbí, a to nejen práce s lidmi, ale i městys Černý Důl, ke kterému mám opravdu blízko.

Již v minulém čísle zpravodaje jsme vás informovali o transformaci infocentra na podatelnu Úřadu městyse Černý Důl a o zavedení nového rezervačního systému v našem muzeu. Jak si tedy zmiňovaná místa po změně vedou?

Služby podatelny (Czech POINT, ověřování podpisů a dokumentů,...) naši občané i turisté plně využívají. K některým úkonům je nejprve zapotřebí splnit zkoušky, proto mě i nadále zastupují mé kolegyně. Ale to se již brzy změní a já věřím, že tím co nejvíce svým kolegyním práci ulehčím 😊

Samozřejmostí zůstává podávání informací z oblasti cestovního ruchu (turistické stezky, jízdní řády, okolní místa – Krkonoše) a prodej suvenýrů, o které je velký zájem. V letních měsících bylo opravdu rušno a návštěvnost městyse vysoká.

Jsem ráda, že je Černý Důl pořád vyhledávanou destinací v Krkonoších, a to nejen pro jednotlivce, ale i pro skupiny, jako jsou školy v přírodě a podobně. Nejhezčí na tom je, že se sem turisté pořád vrací.

Nesmím zapomenout na naše muzeum. Velice se osvědčilo vytváření rezervací na našich webových stránkách. Návštěvnost je nejenom uspokojivá, ale i ohlasy velmi kladné. V době moderních technologií nedělá vytváření rezervací problém ani starším občanům 😊

Věřím, že to všechno tzv. vyšperkuje-me k dokonalosti.

Pavla Mihalová, referentka

PODĚKOVÁNÍ TECHNICKÝM SLUŽBÁM MĚSTYSE

Provoz každého města a obce s sebou nese zajišťování celé řady činností, a to i takových, které jsou pro mnohé z nás „nekomfortní“. Jedná se např. o venkovní práce v dešti, větru, mrazu, ale i v teplotách, kdy doslova padají mouchy vedrem, o svoz odpadů, odklizení psích exkrementů, výkopové práce atd.

Všech takových úkolů se zhošťují pracovníci technických služeb a vězte, že obsadit právě takové volné pracovní místo za nabízenou mzdu není lehký úkol.

Jsmo velice rádi, že městys nyní disponuje současným osazením v technických službách, protože zaměstnanci TS tvoří stmelený a fungující tým, kterému patří **velké poděkování** za jeho každodenní činnost.

Víte, co mají naši chlapi všeho na starost? Zde je stručný přehled:

- Úklidové a transportní činnosti při a po akcích městyse a oslavách (např. Silvestr – úklid probíhá ve svátek 1. 1.), zajištění odvozu toalet, stanu, stolů, židlí atd.
- Instalace, opravy a demontáž vánoční výzdoby v katastru městyse
- Pravidelný úklid veřejných prostranství, instalace a demontáž hřišť
- Oprava, údržba a pravidelný servis techniky, strojů a zařízení městyse (osobní automobily, traktory, sekačky, křovinořezy, káry, svařování kontejnerů atd.), včetně nákupu a dovozu náhr. dílů, příprava na STK
- Vyprošťování a odtah uvízlých, popř. opuštěných vozidel – převážně v zimním období (v letním období zajištění odtahu autovraků), ekologická likvidace autovraků (spolu s ÚM)
- Příprava strojů, vyhrnování, frézování a posyp komunikací a parkovišť v zimním období, pravidelné doplňování posypových nádob vč. jejich rozmístování a následného svozu
- Sběrný dvůr – výběr odpadů, třídění, kontroly, vybírání úplaty, jednoduchá evidence, naskladnění a evidence PHM
- Parkovací automaty – pohotovost + drobný servis
- Svoz komunálních odpadů, kontrola svážených odpadů, odvoz na skládku, přerozdělování odpadů z tříděných nádob, udržování pořádku a odklizení sněhové hmoty v jejich okolí, svoz kovošrotu, dozor a zabezpečení nebezpečných odpadů, rozmístění, svoz a následný úklid biokontejnerů
- Instalace dopravního značení (výkopové, betonovací, montážní práce), pevných překážek, mostových zábran a ohraničení pro zajištění bezpečnosti
- Úklidy nemovitostí a prostor městyse (např. po zemřelých nájemnících, po ukončení nájmu nebo po záborech veř. prostranství)
- Opravy hmotného majetku Městyse (vývěsní tabule, lavičky, ploty, hřiště, okapy, vrata, provádění nátěrů atd.)
- Montážní a výrobní práce – regály, skříňky, police, stoly, instalátérské práce – umyvadla, WC, baterie, potrubí (např. na ÚM nebo ve zdravotním středisku)
- Čištění a oprava kanálů a vpustí, výkopové práce pro odtoky dešťů, úklid a náprava lokalit zasažených přívalovým deštěm nebo větrem
- Kácení dřevin a náletů, prořezávky dřevin u veřejného osvětlení nebo el. drátů, frézování pařezů, údržba keřů, štěpkování větví, mulčování, sekání zeleně, odvoz a likvidace bioodpadu, výroba a prodej zemin, třídění kameniva, hrabání zeleně a listí, příprava dřeva na zimní období (úspora plynu v budovách B1 a B2)
- Zametání, čištění a opravy komunikací, údržba a značení stezek městyse, úklid a příprava hřbitovů, kontrola srážkoměru a baterií
- Služby občanům – přeprava materiálu a ostatní v souladu se směnicí
- Součinnost se stavebními firmami a vodárenskou společností a plnění dalších úkolů uložených starostkou a tajemnicí

Městys Černý Důl

UKÁZKY PRACÍ TS

PODĚKOVÁNÍ ZA DOBROVOLNICKOU ČINNOST

Vážení spoluobčané, zaregistrovali jste náš nový myslivecký minikvíz, který od letošního července doplňuje „Dubovou cestu“ a „Stezku sv. Barbory“? Pokud ne, doporučujeme vám procházku po zmíněných cestách a zastavit se u 9 zajímavých otázek s cílovým rozřešením, kde se dozvíte např. kdo nebo co je to „čiplenka“ nebo „sádelník“.

S tímto nápadem přišla naše báječná šéfredaktorka, Karolina Boková, které tímto velice děkujeme. Instalaci minikvízu provedl vedoucí pracovník technických služeb spolu s dvěma pracovníci úřadu městyse, kterým rovněž děkujeme.

Naše Karolina se dlouhodobě, ve svém volném čase, dobrovolně a nezištně, věnuje mnoha činnostem, které zušlechťují vzhled městyse. Přichází s novými nápady, dbá na ochranu životního prostředí a je vždy ochotna pomáhat druhým.

Údržba kapliček na stezkách sv. Michaela, sv. Barbory a křížků ve všech katastrálních územích městyse jsou, mimo jiné, rovněž práce Karoliny.

Další VELKÉ poděkování si zaslouží paní Ita Cyrusová, která se sama, dobrovolně a nezištně přihlásila k úklidu hřbitovní kaple v Černém Dole. Paní Cyrusová strávila v těchto prostorách mnoho hodin tvrdě odděnou práci a kaple se,

pod jejím vedením, změnila v opravdu vzhledný prostor.

Paní Cyrusová je aktivní, spolehlivou a zodpovědnou občankou, která pomáhá vždy ochotně a ráda.

Společným jmenovatelem obou výše uvedených dam je snaha pomáhat tam, kde je třeba, a to bez nároku na finanční odměnu a Městys Černý Důl si všech takových činností velmi váží.

Lucie Pieschelová

TERMÍNY SVOZU KOMUNÁLNÍHO ODPADU Z DOMÁCNOSTÍ PRO ROK 2024

1	4. 1. 2024	14	4. 7. 2024
2	18. 1. 2024	15	18. 7. 2024
3	1. 2. 2024	16	1. 8. 2024
4	15. 2. 2024	17	15. 8. 2024
5	29. 2. 2024	18	29. 8. 2024
6	14. 3. 2024	19	12. 9. 2024
7	28. 3. 2024	20	26. 9. 2024
8	11. 4. 2024	21	10. 10. 2024
9	25. 4. 2024	22	24. 10. 2024
10	9. 5. 2024	23	7. 11. 2024
11	23. 5. 2024	24	21. 11. 2024
12	6. 6. 2024	25	5. 12. 2024
13	20. 6. 2024	26	19. 12. 2024

Důvody pro nevyprázdnění odpadové nádoby:

- ve sběrné nádobě byly uloženy jiné složky komunálních odpadů, než pro které je určena
- porušení čl. 3 odst. 5) OZV č. 2/2021, tzn. sběrná nádoba byla přeplněna
- nebyla provedena úhrada za svoz SKO
- sběrná nádoba nebyla opatřena svozovou známkou MČD
- velikost sběrné nádoby neodpovídá ohlášené velikosti nádoby dle evidence ÚM
- sběrná nádoba nebyla ve svozový den přistavena ke svozové trase
- vlastníte objekt za účelem podnikatelské činnosti (např. provozování krátkodobého ubytování)

JAK SE PŘIHLÁSIT K ODBĚRU NOVINEK

Vážení občané, máte-li zájem odebírat novinky z městyse Černý Důl, přihlaste se prosím k jejich odběru prostřednictvím webových stránek městyse. Tak budete do své e-mailové pošty dostávat všechny důležité informace.

Po otevření našich webovek (www.cernydul.cz) naleznete možnost zaregistrovat se skoro dole vpravo - Informace e-mailem – Chcete se zaregistrovat.

Pokud se stalo, že jste se již k odběru novinek přihlásili, ale z nějakého důvodu vám tyto zprávy přestaly chodit, přihlaste se prosím přes webové stránky znovu.

Městys Černý Důl

POŠKOZOVÁNÍ DŘEVIN PŘI PROVÁDĚNÍ TERÉNNÍCH ÚPRAV

"Pozn. Jedná se o ilustrační snímky"

Vážení občané a vlastníci nemovitostí, v případě, že se rozhodnete na pozemcích ve vašem vlastnictví provádět terénní úpravy, je nutné, abyste brali ohled na ochranu přírody a krajiny, zvláště na ochranu již vzrostlých dřevin (stromů).

Uvádíme příklad, kdy vlastník nemovitosti provedl pozemkové úpravy a poškodil / zahubil tak významné a velmi hodnotné dřeviny.

Takové jednání je porušením práva, které je děleno na trestný čin, přestupek a správní delikt a za které hrozí nemalé sankce.

Vlastníci pozemků, na nichž rostou stromy, by tedy měli mít na paměti, že s takovými nemovitostmi jsou spojena i jistá omezení a v případě poškození či úhynu dřevin trvá obnova (náhradní výsadba) desítky let.

Úřad městyse Černý Důl ve spolupráci s arboristou

OPUŠTĚNÁ ZVÍŘATA

Vážení čtenáři,

blížící se čas vánoční vybízí k úvahám nad pořízením vhodných vánočních dárků a možná některé z vás napadne, že svým blízkým pořídíte pro radost nebo třeba k ukrácení samoty domácího mazlíčka. Než tak učiníte, zamyslete se nad tím, zda je taková volba vhodná a zda obdarovanému taková radost, a hlavně péče, vydrží po dobu životnosti zvířecího kamaráda. Nežádá se stává, že tyto živé dárky skončí opuštěné a zanechané napospas svému osudu.

Jako např. případ opuštěných koček v lokalitě Böhnischových Bud:

I zde pravděpodobně začal příběh pořízením jedné kočičky na chalupu, aby chytala myši. Majitel byl „šetrný k právům každého tvora“, a proto namísto sterilizace kočky zvolil přírodní cestu. A tím se zasadil o vznik „kočičí kolonie“, o kterou se již nechce pravidelně starat a pečovat **NIKDO**.

Ve zmíněné lokalitě nejsou trvale bydlící obyvatelé, kočky jsou krmeny pouze příležitostně, a to pouze těmi, kterým se zubožených, hladových a polodivokých zvířat zžlí.

Paradoxně je toto příležitostné krmení nežádoucí, neboť má nepříznivé důsledky pro samotná zvířata. Populace koček se vzhledem k dostatku potravy dále rozmnožuje, a protože není zároveň zvířatům poskytována další základní péče (kvalitní krmení, veterinární péče, adekvátní hygienické podmínky atp.), vyvolává takový postup v dalších důsledcích utrpení jednotlivých jedinců, neboť vede ke vzniku a šíření nemocí, biologickému stresu, utrpení a mnohdy i úhynům zvířat.

Tedy krmit, či nekrmit?

Ruku na srdce, kdo z nás by odolal, aby zuboženému zvířeti nenalil misku mléka, když hladově pláče za dveřmi? Nicméně pouze v době rekreace, nebo pobytu na chalupě,

protože doma (ve městě či jiné vsi) už není hladový nářek slyšet.

A zvláště proto bychom chtěli poděkovat paní Petře Šťastné z Vrchlabí, které osudy opuštěných zvířat nejsou lhostejné a která sama a na vlastní náklady bojuje za umístění takových nešťastníků do útulků, nebo za provedení základní veterinární péče (např. kastrace) a jejich navrácení do přirozeného prostředí.

Ti z vás, kteří by chtěli paní Šťastnou finančně podpořit, nebo se **ujmout kočičích společníků**, se prosím obraťte na prostředníka Karolinu Bokovou – 731 179 682, infocentrum@lanov.cz.

A jak se tedy zachovat při nálezů toulavé, opuštěné či zdivočelé kočky?

Nejprve je třeba rozeznat, o jakou kočku se jedná:

- Kočka **toulavá** je taková, jež pouze dočasně unikla svému chovateli.
- **Opuštěná** kočka je taková, jež byla původně v lidské péči a již v ní není.
- Kočka **zdivočelá** je kočka domestikovaná, jež se vrátila k životu ve volné přírodě, nebo je to kočka žijící v blízkosti člověka a jeho obydlí.

O nálezů kočky, která zjevně nikomu nepatří, je dobré informovat úřad obce (odbor životního prostředí). Vhodný postup záleží

na mnoha okolnostech, pokaždé je optimální řešení přizpůsobené podmínkám.

V případě **toulavých a opuštěných** koček doporučuje Ministerstvo zemědělství (Odbor živočišných komodit a ochrany zvířat) zabezpečení péče v útulku, nebo předání do adopční péče novému chovateli.

Zdivočelé kočky doporučuje MZ odchytit, vykastrovat a po zotavení vrátit na původní lokalitu – takové nakládání se nepovažuje za porušení ustanovení zákona na ochranu zvířat. Umísťování zdivočelých koček do útulku **není** pro tato zvířata vhodné.

V souvislosti se sterilizací zmíníme např. kastrační program **FELITI**, který fyzickým osobám **hradí poplatky za kastrace** volně žijících koček a kocourů, kteří prokazatelně nemají majitele a po kastraci se vrací zpět do lokality odchytu.

Městyse Černý Důl

ČERNODOLSKÁ HŘBITOVNÍ KAPLE

Vstup na hřbitov bývá obvykle v podobě zdobné kovové brány. V Černém Dole se ale vchází umně kovářsky provedenou branou nejprve do průchodu hřbitovní kaple a posléze dvířky vysoké dřevěné brány na hřbitov (popisují pro čtenáře, kteří toto místo neznají).

Ve hřbitovní kapli, postavené v roce 1902, je v místnosti na východ zádušní kaple, na západ pak márnice s dřevěným schodištěm vedoucím na rozlehlou půdu. Dlouhá léta se o zádušní kapli s velkým citem starala paní Kršíková, která však již delší dobu není mezi námi. Zmiňovaný prostor zůstával trochu stranou zájmu jak veřejně činných, tak i soukromých osob (nekritizuju, jen konstatuju). Přesto, že původní, německy mluvící a dosud žijící obyvatelé Černého Dolu či jejich potomci už místní hřbitov téměř nenavštěvují, stále to pro ně je pietní součástí jejich historie a paměť tohoto místa. Jsem toho názoru, že projevem obvyklé lidské slušnosti by měla být péče o taková místa. A tak jsem se začátkem léta rozhodla, že se pokusím o částečnou očistu a úpravu zmíněné kaple. Jen dodám – žiju v Čisté 35 let a nejsem věřící.

Se svolením úřadu městyse a nápomocí rodiny p. Kršíkové jsem místnost částečně vyklidila a očistila. Omyla oltář, zdobený krásnou dřevorezbou i nepoškozenou papírovou tapetou, želez s četnými stopami po červotoči. V knize o Černém Dole z r. 2014 se na str. 59 píše, že oltář kaple byl zakoupen za 700 korun. Podle signatury jej vyrobil Josef Kinderman z Frýdlantu v Čechách¹⁾, ale rok uveden není. Původní barevná výmalba stěn, částečně dochovaná za oltářem, svědčí o tom, že interiér kaple dřív nebyl vymalován bíle, jako je tomu v současnosti. V kapli jsem našla tři zarámované latinské texty, zřejmě čtené knězem při zádušní mši za zesnulého, úlo-

mek ozdobu z oltáře a čtyři porcelánové oválné náhrobní štítky se jmény dvou žen, chlapce a vojáka z 1. světové války (nyní opřené o spodní část oltáře). Z obou stran oltáře zůstaly ve stěně dvě velké skoby, na kterých zřejmě visely rozměrné obrazy. Bohatě zdobené rámy se zbytky brutálně vyřiznutých pláten obrazů byly odložené naproti, v tzv. márnici. Velmi křehké sádrové zlacení rámu bylo nutné jemně očistit zubním kartáčkem. Vzrušující bylo pro mě zjištění, že na zadní straně obou rámu je vepsáno (německy) darování Marií Bönisch číslo 16 Černý Důl²⁾.

V márnici byly uloženy také čtyři máry, kdysi samozřejmě součástí pohřbů. Troje obyčejné, čtvrté naopak slavnostně zdobené. Zbytky zlaceného písma odhalují pořizovatele – Spolek válečných veteránů Černý Důl 1907 (Militär Veteranen Verein Schwarzenenthal 1907). V uvedeném roce bylo 35. výročí založení tohoto spolku.

Velkým dobrodružstvím pro mě však byl půdní prostor, k jehož průzkumu jsem pozvala Karolinu Bokovou. Půdy byly vždy úložištěm nepotřebných věcí, možná i skladištěm různého materiálu či odpadu. K „pestré sbírce“ snad přispěl i tehdejší hřbitovní zahradník (hrobník) Josef Hermann, který tu na jednom z trámů nechal tužkou vzkaz.³⁾ Bydlel v tzv. obecním domě čp. 203, naproti kapli. Dobu

odložení mnoha předmětů lze snad jen tušit. Ale např. ve zbytcích týdeníku „Interessante Blatt“ vydávaného ve Vídni jsou inzeráty s datem 1901 a mezi velkým množstvím lahví se našly i dvě s vinětou z roku 1911 (bohužel se po dotyku rozpadly). Ani poházené, značně ztrouchnivělé části oblečení, stále však s viditelnými detaily zpracování (damský krátký kabátek, pánské kalhoty, svetr s podšívkou) „neposkytly bližší informace“. Dalšími záhadnými předměty byly budky různých velikostí i tvarů (bez dna a přední strany) nebo velmi těžký předmět připomínající malé dělo. Našli jsme množství smutných stuh i různého materiálu, zřejmě souvisejícího s pohřebnictvím. Neobvyklý

dvounohý stůl ke stěně a dva ozdobné skleněné svícny, částečně opravené nalezenými úlomky, jsou nyní instalované v kapli. Stejně tak kovová, nádherně zdobená lucerna s modrým a čirým sklem, která pravděpodobně stávala na stojanu u rakve na marách. Objev 44 smaltova-

ČERNODOLSKÁ HŘBITOVNÍ KAPLE

ných hrobových čísel (na úzkém kovovém trojúhelníku nebo křížku) nás obě ohromil. Vše bylo zahrabáno ve spouště slámy a střeptů. Momentálně jsou opřené o hranu stupínku před oltářem. Plánek hřbitova na vlhkém poničeném kartonu bohužel taky nevykazuje dobu nákresu.

Děkuji vám, milí čtenáři, za shovívavost i pochopení mého počínu = vrátit výše popsanému místu pietnost. Na závěr ještě jedna zajímavost – ono „minidělo“ podle mé fotografie identifikoval historik Krkonošského muzea pan Jiří Louda jako hmoždír, ze kterého se střílely slavnostní salvy o církevním svátku Božího těla.

Pozn. red.

¹⁾ Dominantou Frýdlantu je neorenesanční radnice, v níž sídlí městské muzeum. Jeho kuriozitou je velký model původní radnice, která stávala uprostřed náměstí a jejímž autorem je řezbář Kindermann. Možná je to ten „náš“, ač se zvětšil jen s jedním „n“.

²⁾ V knize o Černém Dole z r. 2014 se na str. 59 také píše, že dva obrazy uvnitř byly pořízeny nákladem hostinské Marie

Poznali byste účel těchto záhadných předmětů?:

Ita Cyrusová

Bönischové z čp. 78. V čp. 16 asi bydlela a v čp. 78 byl onen hostinec (zřejmě dům vpravo od Hotelu Pošta, již zbouraný).

³⁾ Nápis je špatně čitelný, ale zní asi takto:

Josef Hermann
Friedhofsgärtner
in Schwarzenal
am 17. 6. 1929
Heil Hitler

Paní Cyrusová se velice zdráhala o své aktivitě v kapli napsat, v obavě, aby nevypadala jako někdo, kdo „si klepe na rameno“. Svolila až po mém opakovaném naléhání a ujištění, že pro leckoho to bude určitě zajímavé čtení.

Karolina Boková

NOVĚ OTEVŘENÝ ŠKOLNÍ KLUB POMŮŽE RODIČŮM SKLOUBIT PÉČI O DĚTI A PRÁCI

Od září se ve škole rozjel komunitní klub pro děti, který se realizuje díky projektu Místní akční skupiny Krkonoše – Komunitní život v Krkonoších.

Cílem tohoto projektu je podpořit osoby pečující o děti do 15 let a osoby v postprodukčním věku. Školní klub při ZŠ Černý Důl funguje pod vedením partnera EDDA Krkonoše a jeho přidáním hodnotou je doplnění nedostatečné kapacity stávající družiny.

Program v klubu je pestrý, různé akce a aktivity se konají každý měsíc. Děti trávily mnoho času venku na čerstvém vzduchu, hrály společné hry, skákaly přes švihadlo, pletly náramky z bavlny i gumíček a tvořily růži z listů. V klubu se také seznámily s dobrovolnicí Oleinou, která pochází z Ukrajiny. Děti si také vyzkoušely vedení klubové zábavy a vymýšlely různé hry, aby zabavily své spolužáky. Poslední akcí byl Halloween, kdy si děti užily strašidelné odpoledne plné her.

Druhou aktivitou v rámci tohoto projektu je posílení společenských vazeb.

Místní akční skupina Krkonoše spolupracuje také s Klubem důchodců Černý Důl, pro který plánuje organizování různých akcí, jako např. autorská čtení, besedy a přednášky, které chce realizovat během příštího roku.

Projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost plus s registračním číslem projektu CZ 03.02.01/00/22_008/0000155.

MAS Krkonoše

Mgr. Ludmila Jebavá – koordinátorka OPZ

NEČEKANÉ SETKÁNÍ S POTOMKY RODINY MENČÍKŮ

V polovině července večer mi volala paní Cyrusová, že v Černém Dole u hřbitova jsou právě potomci textilního podnikatele Menčíka a s panem Jonem, který bydlí naproti hřbitovní kapli, zrovna hovoří pomocí překladače v telefonu. Chtějí se prý podívat do rodinné hrobky. Zjistily jsme sice, že klíč není k dispozici, s paní Cyrusovou jsme tam ale přesto vyrazily, abychom si s nimi popovídaly. Přece jen taková věc se nestává každý den a jejich předkové tady mnoho vykonali.

Tito Menčíkovi z Belgie (píší se Men-cik), Alois Alexandre Mencik von Zebinsky se ženou Sibylle a čtyřmi odrostlými dětmi, tu byli poprvé. Všichni byli velmi milí a zajímali se hlavně o osud Aloise Menčíka, narozeného r. 1882, který tu jako jediný z rodiny během války zůstal. Ostatní před válkou utekli do Budapešti. Tam je zajali Němci, ale podařilo se jim uprchnout do Belgie, kde měli příbuzenské vazby.

V jejich rodině se traduje, že když to tu před válkou ovládli Němci, šli tito za Menčíkem a chtěli, aby jim prodal les. Odmítl. Také jim odmítl vydat seznam svých dělníků. Ve vile ve Vrchlabí prý zaměstnával lidi židovského původu. Alois byl za okupace vězněn a na jeho podnik byla uvalena nucená správa. Zemřel v roce 1964, prý někde tady. Zhruba před 40 lety Menčíka v Belgii kontaktoval nějaký Pekáček z Čech a požádal ho, zda by nemohl pochovat někoho ze své rodiny v Menčíkově hrobce v Černém Dole. To vše byly pro nás naprosto nové informace. V dlouhém hovoru jsme pak probrali všechno možné. Mimo jiné se ptali, zda tu máme vůbec krávy, prý žádné cestou neviděli. Řekla jsem ji to málo, co jsem k jejich hrobce věděla – že pan Steinc chtěl dát na své náklady opravit střechu hrobky, k čemuž nedošlo, protože poměrně nedávno při nehodě v Lánově zemřel.

Nakonec jsme s nimi zajely podívat se na černodolský lom. Slíbily jsme, že k Aloisovi zkusíme něco vypátrat a že jim pošlu mimo jiné texty o Menčících z měsíčníku Krkonoše a poptám se v archivu, co by se tam dalo sehnat.

Od ředitele archivu v Trutnově Romana Reila jsem získala kopii životopisných pamětí Aloise Menčíka. Dále mi pan ředitel sdělil, že jedna linie rodiny bydlí někde v Nové Pace, ale když před 10 lety pracovali na přípravě knihy o Černém Dole, tito novopáčtí Menčíci zájem o kontakt neměli.

Na našem úřadě pro ně paní Cyrusová mezitím zjistila, co za dokumenty budou Menčíkovi potřebovat k tomu, aby byli rozpoznáni jako majitelé (dědici) hrobky a mohli s ní nakládat.

Ve svém pátrání jsem samozřejmě nemohla pominout jednoho Mileťáka, a to Oldřicha Čermáka. Pověděl mi, že na originálních krabičkách na export ještě po Menčíkovi byl jednohrbý velbloud. O tom, že je logem Menčíka červená muchomůrka, mu prý říkal Vladimír Vít. Chtěli kdysi prodávat trička s tímto potiskem. Pan Čermák zkontaktoval Zdeňka Pichla, také textiláka, jehož otec byl významným Menčíkovým odborníkem, vyslaným do Jugoslávie rozjet pobočku.

Pan Pichl nám sdělil, že jeho před 3 roky zesnulý kamarád Jáchym Pecháček z Dolního Lánova byl v kontaktu s rodinou Menčíkových a leccos pro ně zařizoval, třeba kolem hrobky v Černém Dole. Jeho rodiče, staří Pecháčkovi, se po „vítězném“ únoru o Aloise Menčíka a jeho choť v Dolním Lánově starali. Důchod Menčíkových byl prý jen 10 Kč na měsíc. Pan Pichl dává dohromady materiály k továrně Menčíkových v jugoslávské Derventě, kde byl jeho otec ředitelem a kde se p. Pichl narodil. Také si chce sesumírovat otcovy vzpomínky. Potom bychom se měli všichni někdy sejít a popovídat si o tom více.

Vdově po p. Pecháčkovi se vybavila matná vzpomínka na dobu asi před 60 lety, když byli s mužem Jáchymem na návštěvě u starých Pecháčkových. Tehdy tam potkala starou paní Menčíkovou. Když jsem se ptala, jak vypadala, odpověděla: „Jako dáma“. Kouřila prý viržinko, byla štíhlá, šedé vlasy asi do drůlku vyčesané, plisovaná sukně.

Kusé informace od belgických Menčíků se nám tedy potvrzovaly. Později jsem jim mohla zaslat i informaci od matrikářky ve Vrchlabí o tom, že Alois Menčík zemřel 14. 8. 1964 v Dolním Lánově čp. 78 na selhání srdečního oběhu a pochován

byl 18. 8. 1964 v Černém Dole. Příští rok to tedy bude 60 let od jeho úmrtí. Jeho oficiální adresa pobytu byla v Praze, naproti Lucerně.

Co se týče ženy A. Menčíka, Vilemíny, rozené Pellyové, panuje docela zmatek v tom, zda žila s mužem v Dolním Lánově či sama v Praze. Pamětníci z Dolního Lánova to měli v paměti různě. Paní Francová se se mnou podělila o další vzpomínky na Menčíkovy. Menčíkovi prý nejdřív, poté, co je vyhnali z jejich vily, žili v Dolním Lánově v domě čp. 78 u silnice. Matka jí vypravovala, že ji coby malou školačku z okna sledovali, jak chodí pod jejich okny příkopem do školy. Další vzpomínkou paní Francové bylo, že pan Menčík používal sešívané kapesníky. Z tohoto domu u cesty se Menčíkovi přestěhovali o 60 metrů dál do už neexistujícího malého domečku v zahradě domu čp. 76 rodiny Pecháčkových. Když stará paní Pecháčková v roce 1986 zemřela, její muž Josef se belgických Menčíků zeptal, zda může urnu s jejími ostatky umístit do jejich hrobky na hřbitově v Černém Dole. Po smrti Josefa v roce 1999 si ji rodina Pecháčkových zřejmě vyzvedla.

Paní Fričková přidala další zážitek – jednou šla k Pecháčkovým se svou nedávno narozenou dcerkou v kočárku. V tu dobu tam zrovna byla paní Menčíková, oděná v černém. Prý se podívala na dečkami krásně nazdobený kočárek a pravila, že to tam (asi v Belgii) takhle nemají.

Tak uvidíme, co bude dál. Snad se vše podaří, potomci naváží spolupráci s úřadem městyse, prokáží svou příbuznost s černodolskými Menčíky a zlepší stav místa odpočinku svých předků. Třeba se za rok zase potkáme. Do té doby si snad budeme moci vyměnit i nějaké další materiály z historie této nejen pro Černý Důl významné podnikatelské rodiny.

Karolina Boková

SPOLEK PRO KOSTEL FOŘT – OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2023

Stále ještě pod dojmem úžasné atmosféry z vánočního koncertu 2022, kdy jsme si vyslechli nezapomenutelnou Českou mši vánoční J. J. Ryby v podání spolku Jizeran ze Semil, jsme rovnýma nohama „vpadli“ do nového roku. Měli jsme před sebou celou řadu akcí, které se nakonec podařilo zorganizovat, a to nejen za přispění členů Spolku. Vždy se našla celá řada sousedů, kteří přiložili ruku k dílu nejen při úklidu a výzdobě kostela, ale i úpravě okolí.

V červnu proběhl v kostele koncert v rámci oslav 60. výročí vzniku Krkonošského národního parku. Tyto koncerty se uskutečnily v 6 krkonošských kostelech, ten fořtecký byl jedním z nich. Trubači KR-NAPu zahráli naprosto brilantně několik fanfár a se zrádnou akustikou kostela se popasovali skvěle. Soubor Guinness Company ze ZUŠ Vrchlabí doplnil vystoupení trubačů řadou irských balad.

Početné publikum z Černého Dolu a blízkého i vzdáleného okolí odměnilo účinkující dlouhým potleskem. Předseda Spolku Roman Skřehot odvedl skvělou práci při organizaci koncertu. Koordinace akce s KR-NAPem a dalšími organizátory nebylo nic jednoduchého. Za to mu patří dík.

Léto se přehouplo a byl tu další koncert. Díky nápadu a velkému nasazení Moniky Snopové se podařilo získat Honzu Nedvěda ml. s manželkou Hankou. Honza Nedvěd ml. udržuje odkaz svého otce a strýce, a tak jsme si mohli užít a poslechnout krásné melodie a ocenit poetiku i sdělení ob-

sažená v textech. My starší jsme možná někdy omládli o desítky let a vzpomněli si, jak jsme tyto písničky zpívali třeba na tábořištích podél českých řek, které jsme splouvali v kanoích. Poděkování patří také týmu paní Pacholíkové za zajištění výborného občerstvení po celý den a v neposlední řadě i za pomoc s organizací a logistikou.

Po loňském úspěchu se i letos konal koncert písní Karla Gotta v podání pana Charváta. Není třeba nic dodávat – písně Karla Gotta mají a ještě dlouho budou mít posluchače napříč generacemi. Paní Pacholíková se za pomoci některých členů Spolku ujala organizace koncertu a zajistila tradičně výborné občerstvení.

Samostatnou kapitolou letošního roku byl „fořtecký Hollywood“. Aktivní členové Spolku již dlouho přemýšleli, jak nejlépe propagovat „svůj“ kostel a jeho využití u široké veřejnosti. Tak se zrodil nápad na natočení propagačního videa. Díky obrovskému nasazení mnohých členů Spolku jsme v září mohli realizovat natáčecí den. Dorazil filmový štáb v počtu dvou lidí, pro který jsme zajistili ubytování a catering. Na místo také dorazily kostýmy, květinová výzdoba a nezbytný komparz, který se rekrutoval ze členů Spolku a jejich přátel. Nejtěžším úkolem bylo zajistit počasí, ale i to se nám podařilo. No a poté již stačilo „pouze“ natočit svatbu, křtiny, koncert a vše, co k tomu patří. Byl to dlouhý, náročný, ale krásný den završený krásnými pocity. Výsledek našeho snažení můžete shlédnout na webových stránkách www.kostelfort.cz.

Kromě akcí pro obyvatele a návštěvníky Černého Dolu, Čisté a Fořtu se členové Spolku starají o „provozní“ záležitosti, namátkou třeba o zabezpečení bezprostředního okolí kostela tak, aby se předešlo riziku zranění pádem zdiva. Roman Skřehot a Petr Čermák se toho zhostili perfektně. Instalace mříže zamezující nežádoucímu vniknutí drobné zvěře a ptactva zase umožňuje kolemjdoucím prakticky kdykoliv do interiéru nahlédnout a obdivovat třeba restaurovaný oltářní obraz.

V říjnu se u kostela objevila dřevěná socha s názvem „Klid“. Autorkou sochy a dárkyní je Lea Murbach, dcera našeho člena. Lze si jen přát, abychom pohledem na tuto sochu a v zamyšlení našli svůj klid, byť to pro každého z nás může znamenat něco jiného.

Co říci závěrem? Chtěl bych poděkovat členům Spolku a všem příznivcům – není jich málo. Také nemohu nezmínit obrovské úsilí, které vyvinul Zdeněk Kraus při jednáních s nejrůznějšími institucemi od památkářů, přes Krajský úřad po Ministerstvo kultury. Bez toho by nebylo možné zrestaurovat oltářní obraz a pokračovat v probíhajícím restaurování oltářních soch, či postupném uskutečňování vize celkové opravy zdiva kostela. Díky vedení městyse cítíme v tomto úsilí podporu, takže se snad dožijeme dne, kdy okolí kostela nebude nutné zabezpečovat ohradkou proti padající omítce. Jsem optimista, věřím tomu.

Jan Broulík, s přispěním Petra Čermáka

SPOLEK PRO ČERNÝ DŮL, ČISTOU V KRKONOŠÍCH A FOŘT

Vážení spoluobčané,

před rokem jsem se domníval, že nebude potřeba tento článek psát. Co mě vedlo k této domněnce? Byl jsem přesvědčen o tom, že Spolek pro Černý Důl, Čistou v Krkonoších a Fořt budou všichni obyvatelé naší malebné horské obce znát a budou vědět, jaká činnost je za ním vidět. Skutečnost je jiná. Je to škoda. Píši rád a hrdě za všechny členy Spolku. Jsem přesvědčen o tom, že to, co Spolek za velice krátkou dobu svého trvání vykonal, je činnost přinášející užitek nám všem obyvatelům městyse. Nevěříte? Dobrá, pokusím se vás o tom těmito řádky přesvědčit.

Koncem roku 2022 si na členské schůzi Spolek stanovil priority své činnosti pro rok následující. Prioritami bylo dokončit Pěšník a následně kompletně dokončit Stezku svatého Michala.

Projekt Pěšníku nebyl novým nápadem. Otázkou jak a čím nahradit chybějící chodník se zabývali, a také v tom mnoho vykonali, již naši předchůdci, místní patrioti. V současné době je Pěšník celý průchozí, označen a vyznačen v mapách (mapy.cz). Před námi

V současnosti jsou aktivity na poli propagace ještě důležitější v souvislosti s nutností uzavření infocentra v Černém Dole. Vše náš Spolek monitoruje a k aktivitám na tomto poli se hlásí. Již je na světě aplikace Černý Důl, která bude po svém dokončení sloužit nám všem, obyvatelům i návštěvníkům Černého Dolu. Tato aplikace bude zdrojem veškerých informací o městyse.

Věřte tomu, že trávíme s přáteli ze Spolku mnoho hodin diskuzemi a prací pro dobro Černého Dolu. Většina čle-

je další cíl. Zprůchodnění Pěšníku i pro maminky s kočárky a imobilní občany.

Stezka svatého Michala je okruh v délce 7/9 km s nádhernými výhledy a dnes již také s několika příjemnými zastaveními vybízejícími k odpočinku. Můžete si odpočinout pod střechou nově usazeného „vycházkového posezení“ nebo si rozhýbat tělo na lesním interaktivním hřišti, které je vhodné pro každou věkovou kategorii.

nů Spolku jsou lidé, kteří mají Černý Důl opravdu rádi, jsou ochotni pro něj obětovat to nejcennější, co mají, čas. Nemožu si na závěr nepostesknout nad tím, že v mnoha případech se takto angažují lidé, kteří v Černém Dole ani trvale nežijí.

Věřím, že každý z vás může svou rukou, myšlenkou, nápadem i spoluprací přispět k rozvoji naší obce, že ji společně můžeme zviditelnit, posunout dál, že se nám všem tady může žít dobře. Starejme se a pečujme o to, co je nám blízké, o naši každodennost. Pro dobro nás všech.

Petr Čermák

Dalším z úkolů, které si Spolek vytyčil, je propagace obce. Dostat naši lokalitu do podvědomí lidí je důležité z pohledu turistického, ale také celkového zájmu o náš městys. Všichni, kteří máme naši obec rádi, vnímáme, že pověst, která o naší obci panuje v okolí a celé společnosti, je důležitá pro fungování obce.

ZE ŽIVOTA ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY

V naší základní škole bylo letos živo i o letních prázdninách. Pro žáky základní školy se druhý červencový týden od 11. 7. do 14. 7. 2023 konal příměstský tábor na téma Sherlock Holmes ztracen v čase. Třináct dětí se každý den proměnilo na detektivy a pomáhalo vypátrat různé detektivní záhady. Celý tábor zajišťovala společnost Rytmik dětem, o. p. s.

Prázdniny jsou za námi, nastal opět čas na práci. V základní škole jsme přivítali 7 nových prvňáčků. Letos se učí ve sloučené třídě s druháky. Pátáci jsou zase společně s třetáky, čtvrtáci si užívají výuku samostatně. Celkem naši základní školu navštěvuje 43 dětí, o které se stará 8 pedagogických pracovníků: paní ředitelka, 3 učitelé, 2 paní asistentky a 2 paní vychovatelky.

K naší škole patří rovněž škola mateřská, do které je přihlášeno 25 dětí. Péči o ně obstarávají 3 paní učitelky a 1 paní asistentka.

Nesmíme zapomenout také na důležitou součást školy a to je školní jídelna. Máme od listopadu nového pana kuchaře a všichni si moc, moc pochvalujeme výborná a zdravá jídla. Při této příležitosti bychom rádi poděkovali naší paní kuchařce, se kterou jsme se letos se slzou v oku rozloučili, a popřáli jí mnoho krásných let v zaslouženém důchodu. Starala se o nás báječně, její kuchyně byla jako od maminky.

Od nového školního roku jsme v MŠ začali využívat prvky programu Začít spolu. Díky tomuto programu pracují děti téměř samostatně v centrech aktivit, kde se rozvíjejí ve všech oblastech a učí se spolupracovat s ostatními dětmi. Mezi centra aktivit patří: ateliér, stolní hry a manipulativa, hudba, dílna, pohyb, pokusy a objevy, dramatika, domácnost, knihy a písma, kostky... Pro děti pořádáme mnoho akcí. Od září se účastníme plaveckého výcviku.

Na začátku října se uskutečnila již tradiční a oblíbená bramboriáda. Navštívilo nás maňáskové divadlo. Byli jsme v divadle ve Vrchlabí na představení Hvězdné pohádky. Teplé podzimní počasí jsme si užívali na zahradě a na procházkách po okolí školky. Už se nemůžeme dočkat zimy.

V ZŠ jsme školní rok opět zahájili třídením adaptačním kurzem, který se letos konal na téměř pohádkovém místě na Benecku. Krakonoš nám nachystal přenádherné letní počasí, a tak jsme většinu času trávili venku. Cílem kurzu bylo seznámení se s novými spolužáky a nastavení pravidel pro další školní práci. Trénovali jsme také důležité dovednosti jako je spolupráce a respekt k ostatním. Naším cílem ve škole je vzdělávání prostřednictvím tzv. kooperativního učení. Spolupráci využijeme při školních projektech. Jedním z nich byl několikadenní projekt „Tanec“, jehož vrcholem bylo zvládnutí několika country tanců.

K dalším školním akcím patří návštěva divadel a výlety do okolí. Velký úspěch měla návštěva halloweenské Stezky korunami stromů. Jako každým rokem i letos

probíhá pro všechny žáky plavecký výcvik, tentokrát v nově otevřeném Aquacentru ve Vrchlabí.

Po vyučování navštěvují žáci 1. – 3. ročníku školní družinu a žáci 4. – 5. ročníku komunitní klub zřizovaný MAS Krkonoše. V družině probíhá celoroční hra ROK V POHÁDKOVÉ ŘÍŠI. Starší děti připravují pro své mladší kamarády zajímavé aktivity jako pohádkové odpoledne nebo halloweenské párty. Zaměřujeme se také na ochranu životního prostředí a zejména na problematiku recyklace. Máte-li doma staré malé elektrospotřebiče nebo baterie, můžete je odevzdat ve škole. V odpoledních hodinách probíhají ve škole i zájmové kroužky – výtvarný, sportovní, deskové hry, anglický jazyk a hra na kytaru.

Již několik let se naše škola zaměřuje na slovní a formativní hodnocení. V 1. – 3. ročníku děti nehodnotíme známkami, ale pouze slovním formativním hodnocením. Odbourává to u dětí stres a obavy z neúspěchu a umožňuje klidné a bezpečné učení bez srovnávání a soutěžení. Předpokladem tohoto přístupu je pečlivá komunikace s rodiči. Každý měsíc probíhají konzultační hodiny, kdy se setkává učitel – žák – rodič a v přátelské atmosféře si mohou povídat o úspěších i případných nezdarech žáka. „Tvůj cíl je i naše cesta“, tak zní motto naší školy a děláme maximum proto, abychom ho naplnili a aby nám všem bylo ve škole dobře.

Pokud vás cokoli o naší škole zajímá, rádi vás přivítáme v rámci dnů otevřených dveří případně kdykoli jindy po domluvě. Další informace naleznete také na webu školy <https://www.zscernydul.cz/> a nebo na našem facebooku.

Mgr. Naděžda Bachtíková - ředitelka školy

DOSAVADNÍ PRÁCE HASIČŮ ZA ROK 2023

Jednotka od začátku roku zasahovala zatím u 17 událostí.

1. **9. února** jednotka vyjela na odstranění vyvráceného stromu, který hrozil pádem na stezku, směrem na Cihlářskou boudou.

24. února sbor dobrovolných hasičů pořádal již tradiční hasičský bál. Chtěli bychom vám poděkovat za hojnou účast a těšíme se na vás v roce 2024, a to 1. 3. opět, jak je u nás zvykem, v pátek.

2. **27. března** část výjezdových hasičů vyjela na odstranění spadlého stromu, který se nacházel na komunikaci pod Hoffmannovou boudou.

Březen – tento měsíc se pro naši jednotku stal měsícem smutku. Bohužel nás navždy opustil dlouhodobý člen pan **Emil Rindt**. Dovolte mi jen pár

slov. Za panem Rindtem v jednotce navždy zůstane neskutečná stopa po jeho práci a úsilí. Ještě pár let zpět, když byl jednotce vyhlášen poplach, jsme jezdili dvěma německými veterány (Mercedesy). Na těchto vozidlech má pan Rindt ohromný podíl. Tyto dva vozy i nadále slouží jako záložní vozidla v naší jednotce. Nesmím zapomenout ale ani třeba na výstavbu hasičské zbrojnice, na které se opět pan Rindt svými znalostmi podílel. Důležitou rolí a i jeho silnou stránkou byla jeho práce s dětmi a mládeží, do které vkládal mnoho času a úsilí.

Milý „Émo“, tímto Ti za celou jednotku děkujeme za věci, které jsi pro nás udělal. Drž nad námi ochrannou ruku a děkujeme.

3. **1. dubna** byla jednotka vyslána operačním střediskem na požár chalupy do Rudníku.

4. **8. dubna** – v nočních hodinách vyjíždíme do Černého Dolu na požár sauny v domě.

6. května se naši velitelé zúčastnili velitelského dne na stanici ve Vrchlabí. Školení bylo zaměřeno na práci s proudnicí a tvorbu hadicového vedení.

14. května jsme se zúčastnili okrskové soutěže v Kunčicích nad Labem, kde jsme se umístili na 2. místě.

20. května byl sbor dobrovolných hasičů již tradičně součástí Dne městyse. Jako obvykle byla pro občany připravena dynamická ukázka, statické ukázky našeho vybavení a stánek s občerstvením.

3. června – část jednotky se účastní dětského dne v Autocampu Slunečná.

11. června byl pro naše nositele dýchací techniky připraven výcvik zaměřený na pohyb v zakouřeném prostředí.

Červenec – bohužel tento měsíc se pro nás opět zbarvil do černa. Navždy nás opustil dlouholetý člen pan **Josef Pospíšil**. Pan Pospíšil byl pro nás věrným členem se srdcem pro hasiče. Byť se pan Pospíšil ve svém životě odstěhoval na Moravu, po jeho návratu zpět do Krkonoš se prokázala jeho věrnost našemu sboru. Pan Pospíšil, kterému nikdo neřekl jinak než „dědo“, přispíval svými znalostmi jednotce. Dále dlouhodobě objížděl okrskové soutěže jako rozhodčí. Tímto se „děda“ dostal do povědomí

všem jednotkám sboru dobrovolných jednotek na našem okrsku a vždy přispíval k hladkému chodu závodů.

Milý „dědo“, i Tobě moc děkujeme za Tvůj veliký přínos pro sbor. Proto i Ty nad námi drž prosím ochrannou ruku a ještě jednou jedno velké DĚKUJEME.

5. **4. července** jednotka vyjela na požár lesa do Kunčic nad Labem, cestou k zásahu však byla odvolána pro dostatek sil a prostředků na místě události.

6. **4. července** – v tento den ještě vyjíždíme na odstranění stromu, který spadl na autobusovou zastávku v Čisté.

7. **5. července** vyjíždíme na ohlášený požár do Černého Dolu, část „Roubalova oblast“. Tento zásah byl po příjezdu na místo události překvalifikován na planý poplach. Jednalo se o neohlášené pálení.

8. **5. července** – i v tento den naše jednotka zasahuje podruhé. Druhý výjezd tohoto dne byl k požáru stromu po silné bouři v části Fořt.

9. **8. července** opět vyjíždíme na požár do „Roubalovy oblasti“. Tentokrát se jednalo o požár louky.

26. července jsme uctili památku příslušníka HZS ČR Středočeského kraje, podpraporčíka Z. Hejduka, který tragicky zahynul ve službě cestou k zásahu.

5. srpna jsme ve spolupráci s Veteran Car Club uspořádali Spanilou jízdu veteránů mezi Labem a Úpou.

Na křižovatce v Čisté probíhala průjezdní kontrola a účastníci závodu pak pokračovali přes Černý Důl.

13. srpna jsme se se starou technikou zúčastnili oslav 150 let od založení hasičů v Horním Maršově.

10. **13. srpna** jednotka vyjíždí na pomoc při odčerpávání prostor do Vrchlabí.

DOSAVADNÍ PRÁCE HASIČŮ ZA ROK 2023

11. **23. srpna** hasiči vyjeli na žádost starostky propláchnout propust do Černého Dolu u hřbitova.
12. **25. srpna** jednotka vyjela do Černého Dolu na likvidaci obtížného hmyzu.
13. **28. srpna** jednotka po silné bouři s větrem vyjela na odstranění stromu do „Rudnického lesa“.
14. **31. srpna** část jednotky zasahovala na „Happy Hillu“ kvůli likvidaci obtížného hmyzu.

2. – 3. září jsme se opět zúčastnili závodů silničních motocyklů na přírodním okruhu v Dymokurech. Na tuto událost jsme zvaní ředitelem závodu jako zajištění požárního dozoru po dobu celého závodního víkendu.

9. **září** jsme odjeli do Dolní Branné se dvěma závodními družstvy. Jednalo se o okrskovou soutěž a tentokrát i o Pohár starosty okrsku č. 8. Jedno z družstev se umístilo na krásném 3. místě.
15. **20. září** družstvo vyjelo na taktické cvičení do Janských Lázní. Taktické cvičení bylo zaměřeno na požár ubytovny tělesně postižených. Naše jednotka dostala za úkol pomáhat s evakuací postižených.
16. **29. září** jsme zasahovali v Černém Dole kvůli likvidaci obtížného hmyzu.

1. října odjíždíme s našimi veterány do Starého Kolína. Na tuto akci jsme byli pozváni k oslavě 145 let od za-

ložení tamního sboru dobrovolných hasičů.

17. **6. října** vyjíždíme na technickou pomoc. Konkrétně se jednalo o proplach kanalizace na dešťovou vodu v Černém Dole u Jirousků.

9. listopadu se část jednotky zúčastnila protipovodňové prohlídky vodního toku.

Děkujeme všem, kteří nám během roku věnovali železný šrot. Velké díky patří Joachimů Dutschkemu z Fořtu, paní Kreiplové z Lesní boudy a panu Šulcovi z Chaty Mír.

Přejeme vám klidné prožití vánočních svátků a šťastný nový rok.

Jakub Janeček

TOPNÁ SEZÓNA A POŽÁRNÍ OCHRANA

Vážení spoluobčané, topná sezóna je již v plném proudu, a proto mi dovoluji připomenout pár rad ohledně protipožárních opatření spalínových cest.

Vy, co topíte, nebo si přitápíte pomocí kotle či krbu na tuhá paliva, jste určitě nezapomněli na pravidelnou kontrolu a vyčištění nejen komínů, ale i celé spalínové cesty. Jestliže jste tak neučinili, máte nejvyšší čas to napravit. Vyhláška č. 34/2016 Sb. zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně stanoví lhůty kontrol a čištění takto: čištění při celoročním provozu spotřebiče na tuhá paliva do 50 kW se provádí **3x ročně**, při sezónním provozu **2x ročně**. Kontrola se musí provést vždy **1x ročně** odborně způsobilou osobou (kominíkem). U spotřebičů na tuhá paliva nad 50 kW se provádí kontrola i čištění **2x do roka**. U spotřebičů na kapalná paliva při celoročním provozu je stanoveno čištění **2x do roka** a kontrola **1x do roka**. Při sezónním provozu je čištění i kontrola **1x do roka**. U spotřebičů nad 50 kW se provádí kontrola i čištění jak při celoročním provozu, tak i u sezónního **1x za rok**. U spotřebičů na plyn je to ve všech případech **1x ročně**. **Za sezónní provoz se považuje provoz spalínové cesty po dobu nepřesahující v součtu 6 měsíců v kalendářním roce.**

Pokud nevíte, jak si sehnat toho správného kominíka, a máte strach, aby k vám nepřišel nějaký ten falešný, můžete se podívat na webové stránky **Společenstva kominíků ČR** (www.skcr.cz). Zde naleznete nejen mnoho cenných informací ohledně komínů a spalínových cest, ale i kontakty jak na kvalitní kominíky z blízkého okolí, tak i na revizní techniky.

Ještě pro připomenutí, mezi kontrolou a revizí je velký rozdíl. Kontrolu může provést jakýkoliv kominík, revizi pouze revizní technik spalínových cest. Samozřejmě může to být i kominík, ale musí mít certifikát a oprávnění pro práci revizního technika. Při každé kontrole musí být vystaven řádný doklad o kontrole spalínové cesty. Při revizi se jedná o revizní zprávu revizního technika spalínových cest o způsobilosti topidla a celé spalínové cesty.

Bezpečná vzdálenost od hořlavých hmot u topidel na tuhá paliva je 800 mm, na kapalná paliva 400 mm a na plyná 200 mm. U akumulčních kamen ve směru sálání (výdechu) 500 mm a v ostatních směrech 50 mm. Ochranná podložka pod topidlem by měla mít přesah min. 300 mm před příkladacím a popelovým otvorem a 100 mm na ostatních stranách spotřebiče.

Na adventním věnci jsme už zapálili první svíčku a začne období zvýšeného nebezpečí vzniku požáru. Co bychom neměli u věnce opomenout? V první řadě by každá svíčka měla pod sebou mít nehořlavou podložku. V blízkosti plamene by neměly být žádné hořlavé věci – větvičky ze stromů, papírové nebo látkové ozdoby, stuhy a podobně. Samotný věnec by měl také stát na nehořlavé podložce. Adventní věnce jsou velice rizikové na vznik požáru. Každým rokem takto dochází k mnoha zbytečným a někdy i tragickým událostem. Když odcházíme z domu nebo jdeme spát, vždy musíme hořící knot řádně uhasit, a to tak, aby nedošlo

k jeho opětovnému rozhoření. Než instalujeme osvětlení na vánoční stromček, měli bychom zkontrolovat řetěz s žárovkami, jestli není porušen. Vždy bychom měli kupovat takový, který je na štítku či originální krabici označen českou (ČSN) nebo evropskou normou (CE). Pokud místo řetězu dáváme klasické svíčky, musíme být vždy velice obezřetní a pamatovat, že používáme otevřený oheň na hořlavém materiálu. To platí i u prskavek. Zapalovat by je měly jen dospělé osoby, nikdy ne děti samy.

Doporučuji zakoupení protipožárních kouřových čidel, detektorů oxidu uhelnatého. Jejich instalace v novostavbách je již povinností. Cena se pohybuje v rámci stokorun. Tato krabice, která by opět měla nést označení české či evropské normy a obsahovat český návod, vám může zachránit život. V případě vznikajícího požáru vás včas upozorní, že je něco v nepořádku a hrozí vám nebezpečí. Můžete rychle zakročit sami nebo zavolat na tísňovou linku 150 či 112. Protipožární čidlo reaguje na kouř, po přerušení paprsku kouřem reaguje čidlo zvukovým signálem tak intenzivně, aby vzbudil člověka i z hlubokého spánku.

Zdroj: Petr Řehůřek, preventista SDH Mladé Buky, eMBéčko, číslo 16, prosinec 2020, připravil Jaroslav Švanda

S případnými dotazy se obraťte na J. Švandu, preventistu SDH Čistá v Krkonoších, tel.: 603 454 512, e-mail: svandajarda@seznam.cz.

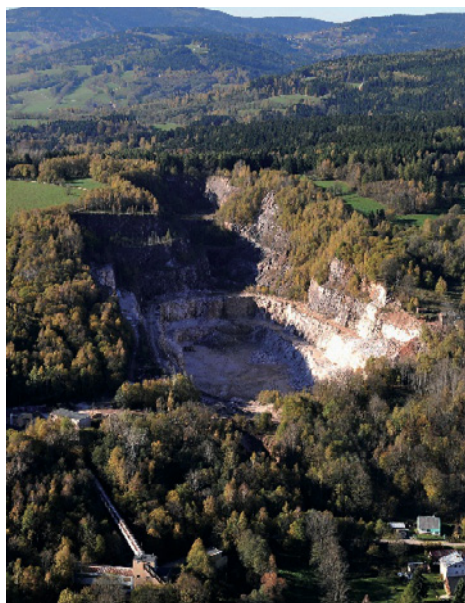
JE TU S NÁMI UŽ 60 LET

Letos uplynulo 60 let od data uvedení závodu Krkonošské vápenky Kunčice a tím i lomu Černý Důl a nákladní lanové dráhy do provozu. Následující řádky jsou věnovány především technickému unikátu, kterým je již zmíněná nákladní lanová dráha, jež spojuje provoz Černý Důl se závodem v Kunčicích nad Labem.

Nákladní lanové dráhy se v minulosti pro přepravu kusových nebo sypkých materiálů používaly celkem běžně, např. obyvatelé Ostravy mohli v 1. polovině 20. století při pohledu k nebi napočítat až 10 nákladních lanovek, lanovkou se dopravoval vápenec ze Solvayových lomů (*Pozn. red.: u Berouna*) na překladiště státní dráhy a ve výčtu existujících a do dnešní doby zaniklých nákladních lanovek by bylo možné ještě nějakou chvíli pokračovat.

Pro lidi, kteří žijí mezi Vrchlabím a Kunčicemi nad Labem, je pohled na nákladní lanovou dráhu protínající krajinu mezi Černým Dolem a Kunčicemi celkem běžný, ale pro ty, kteří ji podjíždějí po silnici v Dolním Lánově nebo po silnici mezi Lánovem a Čistou poprvé, je jistě neobvyklý a mnozí z nich si možná kladou otázku, k čemu taková liniová stavba slouží.

Nákladní lanová dráha, kterou provozuje organizace Krkonošské vápenky Kunčice, a. s. (dále jen KVK), je používána k přepravě vápence z lomu v Černém Dole (*obr. č. 1*) do závodu v Kunčicích a svou délkou cca 8.350 m se řadí k nejdelším provozovaným nákladním dráhám ve střední Evropě.

1) Lom v Černém Dole

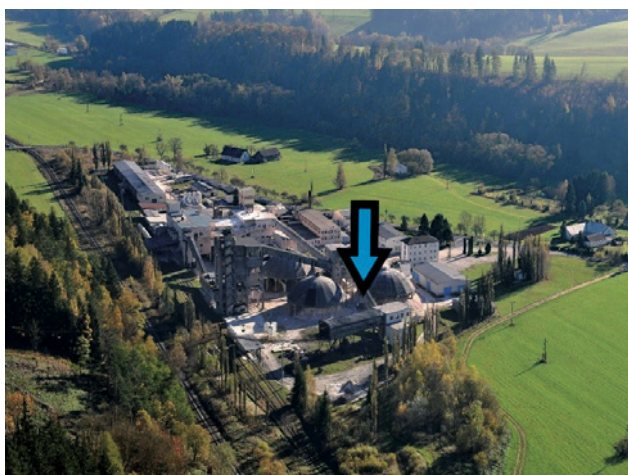
Počátkem 50. let minulého století vystala potřeba navýšit výrobu cementu, vápna a vápenických výrobků s tím, že zpracovatelské závody měly být umístě-

ny v blízkosti vhodných ložisek vápenců a výrobní kapacita závodů a jejich rozmístění měly umožnit zásobovat uvedenými výrobky území v rozsahu tehdejších krajů. V té době v oblasti Podkrkonoší vyrábělo vápno a vápenické výrobky několik lokálních závodů, jedním z nich byl závod v Černém Dole. Na základě provedeného geologického průzkumu ložiska vápenců Černý Důl bylo rozhodnuto, že ložisko, těžené od konce 18. století, je množstvím zásob a jejich kvalitou vhodné pro zásobování zpracovatelského závodu, který by splňoval požadavek výrobní kapacity výroby vápna, vápenného hydrátu a mletých vápenců. Výrobní závod byl nakonec umístěn do obce Kunčice nad Labem, a to z důvodu možnosti propojit železniční vlečkou vlastní závod s významným železničním uzlem v Kunčicích a tím zajistit expedici výrobků v té době nejběžnějším způsobem - železniční dopravou. Zároveň byla jako nejvhodnější možnost dopravy vápence z Černého Dolu do Kunčic zvolena přeprava pomocí nákladní lanové dráhy.

Nákladní lanovou dráhu vyprojektoval a postavil dnes již neexistující národní podnik Transporta Chrudim v letech 1959 až 1963. Nakládací stanice je umístěna v blízkosti lomu Černý Důl, vykládací stanice (*obr. č. 2*) přímo v závodě v Kunčicích nad Labem. Na své cestě křížuje lanovka silnici spojující Vrchlabí a Trutnov, silnici vedoucí obcí Dolní Lánov, železniční trať mezi Trutnovem a Starou Pakou, železniční vlečku společnosti KVK a několik polních a lesních cest. Všechna tato místa jsou chráněna v případě pádu kamene nebo vozíku na zem ochrannými sítěmi.

Vzhledem k tomu, že je mezi nakládací stanicí, která je ve výšce cca 600 m n. m., a vykládací stanicí ve výšce cca 450 m n. m. výškový rozdíl cca 150 m, využívá se k pohybu vozíků na trase hmotnost tzv. plné strany, tedy té poloviny lanové dráhy,

po které se pohybují naplněné vozíky z kopce dolů směrem ke Kunčicím. Jedná se tedy o spádovou a díky systému nosných lan a tažného lana zároveň dvoulanovou lanovku.

2) Vykládací stanice

Na trase lanové dráhy je umístěno celkem 49 podpěr, z nichž nejvyšší podpora je vysoká 40 m, a 8 kotevnicích a napínacích stanic. Z důvodu snadnější manipulace, oprav a údržby není nosné lano (*obr. č. 3*) o průměru 45 mm na plné a 35 mm na prázdné straně (strana s prázdnými vozíky, které se vrací do Černého Dolu) vcelku, ale je rozděleno do úseků, které jsou vymezeny zmíněnými kotevními a napínacími stanicemi.

3) Nosné lano

Po trase lanové dráhy se v ideálním případě pohybuje rychlostí 3,15 m/s 265 vozíků (*obr. č. 4*). Vozík váží 450 kg a jeho přepravní kapacita je 750 kg. Za jednu směnu je lanovka schopná přepravit přibližně 800 tun vápence. Vzdá-

JE TU S NÁMI UŽ 60 LET

lenost mezi vozíky je zpravidla 63 m. Vozíky se připojují k tažnému lanu, které je „nekonečné“, pomocí čelistí a vlastní váhy vozíku. To umožňuje připojovat vozíky k tažnému lanu po jejich nasypání nebo vysypání bez nutnosti lanovku zastavovat.

K pohonu lanovky je určen elektromotor o výkonu 130 kW umístěný v nakládací stanici. Jeho úkolem je lanovku rozjet, dát jí prvotní impuls k pohybu a s ohledem na samotížnou schopnost lanové dráhy (plná strana přetahuje prázdnou) je potom jeho úkolem lanovku přibrzďovat na požadovanou rychlost 3,15 m/s a současně vyrábět elektrický proud pro potřeby provozu Černý Důl.

Obsluhu lanové dráhy v nakládací stanici tvoří 3 pracovníci: strojník, který spouští a vypíná lanovku a kontroluje její chod pomocí instalovaných kontrolních a měřících zařízení, pracovník, který nasypává vozy, a pracovník, který provádí běžnou údržbu, průběžný úklid pracoviště a kontrolu zásobníků vápence. Ve vykládací stanici tvoří obsluhu 2 pracovníci, jeden otáčí a zajišťuje vozy po vysypání vápence

4) Vozík lanové dráhy

do násypky, obsluhuje vozy a druhý opět provádí běžnou údržbu a průběžný úklid pracoviště. Všichni pracovníci, jak v Černém Dole, tak i v Kunčicích, se na uvedených pracovištích po cca 1 hodině střídají.

Ovládání lanovky je zajišťováno pomocí GSM sítě a SIM kartami, obsluhy ve stani-

cích se domlouvají pomocí telefonů nebo radiostanic.

Kromě běžných právních předpisů se montáž, údržba, opravy a provoz nákladní lanové dráhy řídí normou ČSN 27 3205 platnou od 1. 7. 1967. Norma stanoví rozsah a termíny kontrol nosných lan (poškození „Z“ zámek, kterými je duše lana opletena), tažného lana (úbytek průměru lana a počet zlomených drátů) a dále kontroly podpěr, kotevních a napínacích stanic, technických zařízení umístěných ve stanicích apod.

Během provozu je lanová dráha kontrolována pomocí kamer, které jsou umístěny na podpěrách č. 14 a č. 33 a pomocí čipu, který je umístěný na každém voze a snímán na vybraných podpěrách. Tento systém umožňuje informovat strojníka o případné ztrátě vozu na trase, případně jiných havarijních stavech.

Další informace o nákladní lanové dráze, jejich parametrech a fotografie lze nalézt na www.kvk.cz.

Petr Machek

Závodní lomu

Krkonošské vápenky Kunčice, a. s.

KATASTROFÁLNÍ SITUACE S VODOU NENÍ V ČISTÉ POPRVÉ

Nejenom my v současnosti máme obrovské problémy s vodou. I v minulosti se zdejší němečtí obyvatelé potýkali s velkými potížemi, byť trochu odlišnými od těch našich. Ale také byly řešitelné jen s pomocí značných finančních prostředků.

Situace s užitkovou vodou se obzvláště v 90. letech (19. století) tak zhoršila, že se téměř každoročně objevovala epidemie břišního tyfu, která postihovala nejen místní obyvatele, ale byla nebezpečná i sousedům. Každým rokem se opakovalo uzavírání školy, byla zaznamenána i úmrtí. Nařízením císařského a královského okresního hejtmanství ve Vrchlabí z 15. srpna 1906, číslo 16.708, bylo obci uloženo vybudovat **vodovod**.

Už na schůzi 12. září 1906 se projednávaly první kroky a o stavbě vodovodu - společně s obcí Fořt - bylo také rozhodnuto. Pánové první vodovodní komise, kteří měli nejprve najít vydatné a použitelné prameny, měli před sebou těžkou práci. Konečně byl vhodný vodní zdroj u hospodářství čp. 193 v Černém dole

nalezen a 15. prosince 1907 za 13.000 korun s celým hospodářstvím získán. Stavba společného čistecko - fořteckého vodního díla byla svěřena vídeňské firmě svobodného pána Karla von Schwarz a roku 1909 touto firmou provedena. Na náklady zhruba 200.000 korun, na místní poměry nesmírně obrovské, přispěly dotacemi stát a země. (Avšak zemská subvence kvůli národnostním rozepřím stále ještě chybí a zatěžuje tak obec dvacetiprocentním podílem.) Obzvláště musíme zdůraznit velkorysý dar 20.000 korun pana Franze Klugeho, majitele panství Fořt a 6.500 korun pana Richarda Götzla, majitele továrny v Čisté. Pan Richard Götzl si zaslouží nejvyšší uznání a poděkování za velkou píli a energii nejen při stavbě, ale také za naprosto nezištné zajišťování skoro všech administrativních prací.

Správa vodního díla, na které Čistá přispěla dvěma třetinami a Fořt jednou třetinou, je v rukách vlastního vodního výboru, složeného ze zástupců obou obcí. Jeho současný předseda, pan Rudolf Hofer, továrník v Čisté, se zcela mimořádně zasloužil o dokončovací práce. Rovněž všem těm mužům, kteří svým dílem tomuto poštěnému podniku přispěli, musíme projevit vřelý dík. Výsledné dílo nejen přivádí oběťavým obcím nezávadnou vodu v dostatečném množství 7 litrů za sekundu, ale navrátilo také jejich obyvatelům bohatství nejceněnější - zdraví.

Zdroj: německá Vlastivěda vrchlabského okresu sestavená Franzem Jirasekem v letech 1907-1915, kapitola o Čisté, odstavec o vodních poměrech

Přeložila Ita Cyrusová

ZÁPISNÍK O SCHŮZÍCH MNV ČISTÁ V KRKONOŠÍCH 1945 - 1951

22. Zápis o schůzi rady MNV konané dne 11. pros. 1946

v místnosti NV za přítomnosti J. Hradeckého, J. Výborného, M. Balcara a která byla zahájena ve 20.30 hod. př. J. Vlkem

1. J. Horáček žádá o malá kamna! *Povoleno!*
2. Fr. Brandejs žádá o přidělení drenážních trubek ze spáleniště. *Povoleno!*
3. J. Krámský žádá o přidělení jednoho příborníku, jenž je u J. Horáčka na půdě. *Povoleno, zaplatí!*
4. Jos. Vonková žádost o přijetí do chorobince! *Povoleno!*
5. Dvouletý plán urgency! Dle zápisu 30. 10. 1946 *Balcar*
6. Doplnění voličských seznamů. ONV nařízením, jež zaslal, připomíná, že je nutno doplňovat voličské seznamy.
7. Pojišťovna Moldovia Sekuritas žádá o sdělení, kdy a jak se stal úraz J. Grusy a kdo jej ošetřoval, aby bylo zasláno vysvědčení.
8. M. Balcar navrhuje, aby i rolníci platili 25% dávku obecní! Dle obytných místností.

Skončeno ve 21:30 př. J. Vlkem poděkováním přítomným členům.

Zapsal Balcar.

23. Zápis o schůzi pléna MNV v Čisté v Krkonoších konané dne 8. 1. 1947

v místnosti NV za účasti členů dle pres. listiny J. Vlk př. zahájil ve 20:30 hod. uvítáním členů přítomných.

1. Jaroslav Horáček žádá o kredenc, jež se nalézá ve vile č. 72, tato kredenc je samostatná, není součástí nábytku. *Povoleno!*
2. Žádáno o nábytek z čp. 55 Jaroslav Šťastník, protože ten to nutně potřebuje! *Odhadnouti a prodat.*
3. Josef Pleskot, Bezděkov u Přelouče žádá o zprávu, zda holičství by bylo zde v obci k zadání. *Povoleno!*
4. Rudolf Dlesk žádá o přidělení truhlářské hoblice, jež je ve starém mlýně. *Povoleno!*
5. V. A. Elblovi, žádá o přidělení kuchyňského sporáku, jenž se nalézá v čp. 145. *Povoleno, 100,- Kčs revers.*
6. Poliak J. žádá o malý dětský kočárek, jenž je na st. statku. *Povoleno!*
7. Oznámení, že škola zemědělská při obecné škole v Čisté bude zahájena dnem 12. ledna 1947, kdy se taktéž koná zápis. Tato škola byla povolena výnosem min. školství a MŠR žádá MNV, aby byl vyslán zástupce NV z řad rolníků.

Volné návrhy:

R. Dlesk: Žádost hasičského sboru, by schůze byly konány v místnosti nár. výboru v budově národního výboru. *Povoleno!*

R. Dlesk: Zakoupení náradí v čp. 15 pro tov. na spec. lepenku. *Povoleno!*

Fr. Bareš: Žádá, aby bylo zkontrolováno čp. 129, kde bydlí cikáni a rozřezávají větší trámy a je podezření, že toto je ze střechy.

M. Balcar: Továrna na spec. lepenku žádá o povolení sběru hadrů v obci. *Povoleno!*

J. Sedláček: Návrh, by se zřídilo v obci kino! *Balcar*

Schůze ukončena ve 21:45 př. J. Vlkem poděkováním př. členům za účast.

Zapsal Balcar.

24. Zápis o schůzi pléna MNV konané dne 15. ledna 1947

v místnosti nár. výboru v 20 hod. večer za účasti členů dle pres. listiny Schůzi zahájil J. Vlk př. ve 20:10 hod. uvítáním členů přítomných.

1. MŠ přidělilo obci 8.000,- Kčs pro udržování mateřské školky.

Tohoto obnosu nesmí býti použito pro jiné účely.

2. MNV Fořt žádá, aby bylo zřízeno družstvo pro účely udržovací, aby se odstranily závady.
3. K tomuto J. Kusý prohlašuje, aby se zřídily u ozdravovny u statku Fořt samostatně vodoměry.
4. Návrh, aby družstvo bylo 8členné, 5 Čistá v Krk. a 3 Fořt.
5. Volba členů za Čistou: a) V. Kalvoda, b) Kříž V., c) Kusý J., d) Hloupý J., e) Výborný J.
6. ONV zaslal přípis ohledně prvotních zástupců porotců. Urychleně zaslal seznam. Roční seznam prvotních porotců k 1. 2. 1947.
7. ONV zaslal přípis ohledně Fr. Slámy, na kterého bylo učiněno trestní oznámení ohledně přestupku zásobování. ONV žádá, aby se MNV k tomuto připojil a průklep zaslal ONV. *Odhlasováno, aby se MNV připojil.*
8. J. Kusý návrh, by německá rodina Enthova (Endtova?) byla odstěhovaná. *Povoleno!*
9. Návrh čp. 25 J. Výborný zamítnut. *Zamítnut.*
10. Navrhuje se čp. 33. *Odhlasováno!*
11. František Machač se provinil tímto - prodával alkoholické nápoje v sl. Silvestrovské zábavě taneční a tím se dopustil přestupku § 3 zák. 86/22 Sb. ONV žádá, aby byl o tomto vyslechnut ve formě řádného protokolu. Protokol do 8 dnů vrátil.
12. ONV zaslal přípis ohledně dávek ze zábav. 1. 12. 43 že byl zaveden 50 hal. příplatek ke každé vstupence ve prospěch soc. péče, čl. 42.444, MNV je povinen kontrolovati, zdali se toto vybírá.
13. MNV ve Stachovicích okr. Fulknov (správně má být asi Fulnek) Trutnov žádá o podporu.
14. Námitky občanů proti manž. Naugebaurovým nebyly žádné podány. *Povoleno!*
15. J. Výborný žádá o matrace! *Povoleno!*
16. Žádost o povolení převezení nábytku podal B. Máslo, který se stěhuje z Čisté, 4.750 K. *Zamítnuto.*
17. Žádost o pokojová kamna A. Sedláček. *Povoleno!*
18. Ulvr D. žádá o přidělení 1 umyvadla a 1 hodin.
19. Černý E. žádá o přidělení rod. domku čp. 159. *Povoleno!*
20. R. Pavlíková žádá o přidělení domku čp. 159. *Zamítnuto!*
21. Žádost o příborník, který nutně potřebují, Kubík Jos. čp. 120 *Povoleno z jiného čp.*

22. Jakub Haver žádá o čp. 128, příslušný do Plešivce. *Zamítnuto!*

23. Žádost - Jan Bok žádá o přiděl krmiva a pole, které přísluší ku čp. 122. *Zamítnuto!*

24. Jan Bok, nar. v Zábřehu. Žádá o 2 postroje pro koně. *Zamítnuto!*

25. Známký pro psy dáti vyrobiť.

26. Zájemce holič a kadeřnice žádá o přidělení domku Endtová - Tauchmanová. J. Kusý - co dělat s Tauchmanovou.

Návrh, aby se přestěhovali (-y?).

Endtová dostane výpověď bez nábytku.

Kutl Václav u fy Stránský, tř. E. Beneše!

27. Bareš Fr. žádá o otoman z čp. 135. *Povoluje se!*

Volné návrhy:

Fr. Sláma: Doporučuje se, by se žaloba rozšířila o více svědků.

Podpisy Jiří Sedláček

Josef Výborný (?)

Zapsal Balcar

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 20. ČÁST

(kurzívou jsou vyznačeny poznámky redakce)

CO PAN MALKOVSKÝ JEŠTĚ VYPRÁVĚL
(r. 2015 a 2016)

Chtěla jsem se zeptat na tu krádež na MNV.

MNV bylo naproti škole. Rozbili okno. Ale oni to udělali, jak se jim to hodilo, ty vyšetřovatelé. Ty přihlášky rodičů vzali proto, aby nešli do JZD. To by bylo všechno v pohodě, ale tam se jednalo o to, že tam byla dokumentace na ty oslavy Prvního máje a 9. května. Tam bylo všechno a to sebrali. To bylo nejtrestnější, to byly směrnice, jak se mají chovat při tom máji. Šli dozadu k Heglasovům a hodili to do náhonu. To ty směrnice, příkazy, to nám napálili. A zároveň to chtěli využít, abysme řekli, že nás někdo navedl. By sebrali všechno, to byli ti, co nechtěli do JZD, aby měli záminku. Kdo byli ti dva kamarádi, to neřeknu (smích). Četnická stanice byla v Černém Dole, co je doktor. Tam byli financí. Soud se konal ve Vrchlabí, finančák. Paradox byl, když jsem šel na to napsání převodu majetku, tak jsem tam vlezl, na kraji byla ta strážnice, všecko bylo zamřížované, tak jsem tam vlezl a říkám, já jdu do basy. Jsem byl v cele číslo čtyři. Já jsem říkal tý úřednici, kruciherdek, vždyť já jsem tady byl v dvaapadesátém zavřenej. Koukala na mě, myslela, že jsme cvok. V tý místnosti! Ted'ka to mají ty cely rozbourány. Ale to si člověk pamatuje, tady byla akorát ta přijímačka a teď mají ty cely spojený do jedny. Říkám, tamhle u tý skříně jsem měl postel (smích). Jsem si tak říkal – krucipísek. Nahoře byl soud.

Ti cikáni bydleli na křižovatce celoročně nebo sezónně?

Oni tam byli akorát ten rok. Když to zabrali komunisti, tak oni zdrhli. Byli tady v Čistý a byli v Dolním Lánově. Chodili přes Kovářov k sobě. To byly dva kmeny. Oni se vychlastali, tak se v tom lesíku začali prát. Tak je hnali, tamty z Lánova se k nim ještě přidali a zas je hnali do Čistý. Takový kabarety. Když v Černém Dole vyběhli tu Drobného hospodu - kamna tam měl stojací, jak byly na zámkách - tak za trest, ono bylo půl metru sněhu, tady jak jsou ty lanovky za našima polma a za statkem, tak tam od potoka to káceli, ty listnáče, a vozili to k silnici; Obec jim to jako dala. Pišta, ten baron jejich, sebral prachy a zaplatil za ně vždycky útratu, když dělali takovouhle neplechu.

Pod Štefanem byl takovej velkej barák a pak tam byly dva nebo tři. Měli zabraný všechno. Cukrárnu neobývali. Tomu říkali

„Cikánský náměstí“. Vypadaly jako moderní, jako chýše – dřevěný a vysoký.

Jak jste říkali potoku v Čisté?

To byl normální čisteckej potok. No Stříbrnej.

Tady proti Machačovi, tý hospodě, jak bydlel Ulvr, tak pod ním dolů byl brácha Kalvody (v čp. 36) ten měl dvě dcery, jedna měla toho Horáčka a druhá Hampla, ty měli tu hospodu v Čistý. Jeden šel do Hostinného, druhý v Černém Dole – na tom rohu se to zbouralo, jak byla ta cukrárna, tam byl obchod.

Za Machačem (dnes Šibovi čp. 176) byla studánka?

Jo, to tam bylo. Machač - u Baldy, jsme mu říkali Balda (p. Malkovský neví proč) nebo chudej horskej. Dělal v těch uranovech dolech, jak to tam v Černém Dole vrtali. Tam mu právě říkali chudej horskej (smích). Rodiče měl z Pardubic.

Víte něco o té nehodě v dolní fabrice, jak holender vzal za vlasy děvče a rozdrtil ji?

Jo, něco jsem taky zaslechl o tomhle. Táta vozil, tady jak je to ČSAD (Dolní Dvůr, dnes Penzion Mlynářka) proti tomu krámu, tam byla ta papírna, tam dělali hrubou takovou, se to rolovalo, ta shnilá kulatina, to se vozilo do Čistý do tý spodní papírny, polotovaru, to byly ty metrový balíky natočený, v tom šestačtyřicátým. Potom se to všechno zrušilo. Ty vlasy, to mi připomíná něco. To všecko, co tam zbylo, se pak vozilo do Hostinného. Ale že by tam něco zavorávali, to ne.

Když minete pomník cestou do Fořtu, tak dál je na druhé straně taková loučka.

Tam měl bejt barák. Tam byly akorát základy. Tam byl ještě navezený nějaký materiál a měli to rozestavený, ale už se to neuskutečnilo, pak byl konec války. Za Čechů tam už nic nevzniklo. Tam to akorát rozebrali ty kameny, někdo potřeboval.

Chodili jste se koupat na koupaliště na Bolkově?

No jéje. Touhle zadní cestou jsme chodili na Hoffmannky (smích).

Říkal jste, že Rudolf Švec byl švec.

Ten bydlel, jak je ta vilka pod Projslovejma. Vepředu u silnice byla taková dřevěná dílna, tam spravoval ty boty, ale bydlel v tý vilce. Po něm tam bydlel Grusa. Švecovi, rodiče a syn, vodsad' vodešli, taky se nějak nepohodli. Ten Švec taky dělal do myslivos-

ti. Na něj jsem měl píčku, mně zastřelil psa, když jsem voral, za prdelí. Za brázdou chytil myši. Táta vzal na něj bejčák a byl by ho zabíjel. Střílel všechno, jak něco se pohlo, kočky volně, tak hned střílel. Tenkrát se na to nehlédlo. Bylo mi asi šestnáct. Jmenoval se Brok, vesnická směs.

Říkají vám něco názvy Ziegenberg (nad Křížovými), Sommerseite (nad Truchlými), Weinberg (pod velkým dubem)?

Ne, ne, ne, od pětáctýřicátýho nic, to nepadlo. To je zajímavý (smích).

OHLEDNUTÍ DO MINULOSTI (r. 2022)

Ohlédnutí do minulosti mého života, od narození, přes dětství, školu, protektorát a pubertu až po dospělost.

Vyrůstal jsem se sourozenci. Bylo nás devět dětí – šest děvčat a tři chlapci. Byl domácí řád - starší se museli starat o mladší sourozence, krmit králíky, kozy na pastvu, uklid doma, škola – učení, doma – jídlo a mytí a večer dát spát. Ráno začal den tak, co rodiče řekli, co se má udělat a každý měl svůj úkol. Já byl v té době nejmladší, a když mi byly 3 – 4 roky, museli jsme o žních na pole sbírat klásky obilí.

Začali jsme dělat party, kluci s holkama, chudí proti bohatým, a vždycky jsme jim nařezali. A byly problémy, stížnosti u starosty, že ti žebráci mlátí jejich děti. A stejně, jak jsme mohli, tak jsme je zmlátili.

Dospělí říkali, že bude válka s Německem, tak museli jít muži bránit vlast. Vrátili se domů, že Sudety zabrali Němci. O tom, co to znamená, jsem neměl potuchy. Česká vláda utekla za hranice a Čechy nechala na pospas Hitlerovi. Slovensko získalo samostatnost, přidalo se spolupracovat s Němci v čele s Tisem. Češi ze Sudet ven, všichni do vnitřních Čech.

Já začal r. 1939 chodit do školy a začaly represe. Studenti se začali bouřit, bylo vyhlášeno stanné právo, studenty zavřeli a vysoké školy také.

Protektorát jsme přežili, byl konec války v květnu 1945, začalo osídlování Sudet. Rodiče se rozhodli pro část okresu Vrchlabí - obec Čistou v Krkonoších. O tom jsem psal v pamětech. Chci napsat ještě pár řádků o Čisté a finančákovi, panu Klimešovi, který sloužil na stanici Černý Důl.

Obec Čistá měla všechno: 2 fabriky na výrobu papíru, dvě řeznictví (pan Šíba a pan

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 20. ČÁST

(kurzívou jsou vyznačeny poznámky redakce)

Stránský), i hospodu (Hampl-Horáček), hospodu a potraviny a poštu, kováře (pan Schliegsbir), výrobu lyží a předmětů (pan Štefan), holičství (jméno mi vypadlo), dvě krejčovství (pan Lustyk), hospodu Balda (pan Machač), zámečnictví (pan Sedláček), pekařství (pan Dufek). O cukrárnu nebyl zájem.

Ve škole, kam jsem chodil až do roku 1947, byl ředitelem pan Sláma a učitelem pan Sezim. Měli jsme jít do měšťanky do Sejfů, bylo ale málo žáků, až v roce 1946 na jaře. Zůstal jsem v Čisté až do dovršení 14 let.

Děkuju rodičům, že pro nás vybrali pěknou obec, i sousední Černý Důl pod Černou horou, kde jsme dodělali školu a prodělali krásné mládí do dospělosti v malebných obcích, kde jsme měli kamarády a mnoho přátel.

To je o obci v kostce vše.

V roce 1953, po méně peněz, jsem na podzim šel na vojnu a po propuštění z vojny r.

1955 jsem odešel z Čisté do Dolního Dvora.

A teď pár řádků o četníkovi, panu Klimešovi, který sloužil na četnické stanici v Černém Dole. Jak jsem dříve psal o naší partě uličníků, tak jak se něco ve vesnici udělo, měl nás v merku, a hlášky na stanici - všechno vyšetřoval četník Klimeš. Otec mně říkal, že mě přerazí, že na mě čeká četník, co jsme zase provedli. Věděl, že se vracím z pole s koňmi domů na krmení a vypadalo to, jako by k nám chodil na oběd. Vše skončilo, museli jsme se poškozeným omluvit a bordel uklidit a přestat dělat vylomeniny.

V 50. letech začaly politické soudy (Horáková, Slánský a další občané) a nábor do kolchozu. To byla krutá doba. A naše parta dala u Václav Kloze vůz s pejrem na střechu a do toho ruskou a naši vlaječku. To bylo před 1. májem. A začaly se dít věci. Vše vyšetřoval četník Klimeš. Přijela státní bezpečnost z Hradce a chtěli na něm, aby napsal

hlášení, že byl narušen 1. máj syny otců, kteří odmítají jít do družstva. To Klimeš odmítl udělat, že je to klukovina a že oslavy 1. máje narušeny nebyly a hájil nás pořád. V té době to byl odvážný krok proti nadřazeným. A tak zabránil politickému procesu s námi a otci, kteří nechťeli jít do družstva. Panu Klimešovi jsme poděkovali, jak parta, tak otcové.

Po desetiletích, co už není parta a pan Klimeš mezi námi, mu za všechny vřele děkuju, jak byl přísný, spravedlivý a odvážný četník. Zůstal jsem sám, poslední mohykán, uličník Josef Malkovský.

Na konci dubna 2022 mi skoro devětaosmdesátiletý pan Malkovský do telefonu mimo jiné řekl: „Já jsem si všechno užil.“ Těmito jeho slovy tedy končíme seriál vyprávění o starých a starších časech a srdečně mu za ně ještě jednou, i nyní, po jeho smrti, děkujeme.

Karolina Boková

ZAJÍMAVÝ VÝLET DO HLUBIN KRKONOŠSKÝCH HOR ...

Text z časopisu Reichenberger Zeitung 14. 1. 1904

Zdroj: Kramerius 5 – digitální knihovna

Překlad Karolina Boková, komentářem (tučně) opatřil Petr Janák a Radko Tásler

... byl podniknut na Tři krále čtyřmi pány z Vrchlabí a nejbližšího okolí a nás o tom zpraví osobním podáním účastníci expedice následovně:

Otřesy země, pocíťované v minulém létě v Černém Dole a jižním předhůří Krkonoš, byly geology a jinými odborníky interpretovány jako nevulkanické zvedání Země a s tím se pojí domněnka, že hluboko v lůně Země nastalo zhroucení horniny díky působení věčně tekoucí a stále hlodající vody, které se možná, ba dokonce pravděpodobně, odehrálo na místě prastarých dolů. Tím byla pozornost znovu obrácena ke známým skutečností, že Černý Důl byl v dřívějších stoletích vydatným nalezištěm zlatých a stříbrných rud a dlouhá léta (Kosmas zmiňuje doly v Černém Dole už v době Přemysla jako velmi výnosné) vedle Jílového zajišťoval hlavní dodávku jmenovaných drahých kovů do královských mincoven. Nejdříve, v prvních desetiletích 19. století, byla těžba ušlechtilého nerostného bohatství brzděna průnikem vody, pokusy odvádět vodu, činěné kutnohorskými báňskými úředníky, selhaly, rozsáhlé šachty a štolý musely být opuštěny a upadly v běhu let do zapomně-

ní. V současnosti je obyvatelstvu Černého Dolu a Nové Vsi známo už jen málo vstupů do štol a ty byly u svého ústí úmyslně či neúmyslně ucpány sutí, patrně neprůchodně, a horalé se jim vyhýbali, neboť to v jejich blízkosti prý „praskalo“ a v hloubi bylo slyšet záhadné zvuky, které pocházejí od „ducha hor“, jenž prý střeží své poklady.

Při jednom výletě na Černou boudu u Janských Lázní, půvabně položené letovisko na hřebenu „Černé hory“, míjeli někteří z naší společnosti na cestě z Černého Dolu přes hájovnu k Schneiderovu domu v lese jednotlivé, zpola zasypané, očividně od lidské ruky pocházející díry ve skále, které mají být podle sdělení jednoho horala, přibraného coby nosič „starými doly“ a jichž je prý podél „Stříbrného potoka“ a hlouběji v lese „ještě docela dost“. Vzpomněli jsme si tam na skvělou roli, kterou Černý Důl před dlouhým časem v historii hornictví hrál. Návrh jednou nějakou takovou štolu důkladně prozkoumat se setkal s živým souhlasem, realizace byla odsunuta na pozdější dobu, ale usnesli jsme se mezitím na vykonání přípravných prací, rekognoscaci a pokud možno sehnání starých plánů z revírního báňského úřadu.

Toto vše zabralo dlouhý čas, takže teprve začátkem listopadu bylo vše tak dalece připraveno, abychom se mohli odvážit na cestu do nitra Země. Výstroje pro ty čtyři účastníky bylo prostě dost: každý si nechal upravit nejstarší, ale nejpevnější oděv, vysoké gumáky nebo kamaše; nízká čepice se štítkem a batoh na záda; kožený pásek s pověšeným lanem, svítilna, krumpáč (nebo špičák), seker, kladívko na horniny, jakož i silná, železem pobitá hůl doplňovala vybavení. Dále jsme disponovali teploměrem a barometrem, krokovým čítačem, dvěma buzolami, elektrickou lampou s akumulací baterií, dvěma velkými acetylenovými lampami, fotografickým aparátem s deskami pro dva tucty snímků, přesnými a seřízenými hodinkami, dvěma klubky tenkého, ale pevného provázku, proviantem sestávajícím vždy z poloviční láhve dobrého červeného vína, koňaku a plechovek s konzervovaným masem, několika tabulek čokolády, z lihového vaříče, chleba a studené drůbeže, vše postačující pro 4 – 5 dní; dál dobře vybavená kapesní lékárnička s obvazy, větší množství hořčičku v prášku pro snímky s bleskem a hořčičkový drát, jakož i zápalky. Na kapesní nůž, ani

ZAJÍMAVÝ VÝLET DO HLUBIN KRKONOŠSKÝCH HOR ...

revolver se nezapomnělo, ty jsou samozřejmě; také jsme přibrali malou, ale praktickou americkou univerzální sadu nářadí a 4 metry dlouhý provazový žebřík; to bylo vše.

V listopadu, jak známo, strašně přšelo a panovaly obavy, že v případě, že by byly staré štoly skutečně „zatopeny“, by tato okolnost mohla být při přetrvávajícím deštivém počasí kvůli větším spoustám vody v nitru Země snadno překážkou, ba dokonce nebezpečnou a návštěva podzemního světa proto musela být odkládána z neděle na neděli. Díky poptávání u starších Černodoláků byla poloha staré „dědičné štoly“, která měla být doposledka v provozu (1818), blíže určena. Její plán jsme bohužel nesehnali a k dispozici pro tuto „dědičnou štolu“ jsme měli jen neu-mělý, ale, jak se později ukázalo, dosti přesný náčrtek na vnitřní desce jedné staré modlitební knížky, kterou jeden přítel vypátral, a byl pokud možno přesně ve 4 exemplářích okopírován a rozdán účastníkům cesty.

K provedení našeho záměru byl určen den Tří králů, protože už dlouho nepršelo a ani netálo a tak bylo možno doufat, že by ty „zatopené“ štoly mohly mít méně vody než jindy. Panovalo ne zrovna jasné počasí toho časného rána na Tří krále, vaříci se mlha ležela přes údolí Stříbrného potoka, když malá karavana vyrazila pod vedením přítele H., který už opakovaně různé „důlní díry“ zvnějšku prozkoumal a tu a tam prošel a který z Černého Dolu, kde jsme opustili vůz, pozoroval cestou proti proudu potoka, zda je ten neobyčejný průvod ochotných ranních ptáčat sledován podivujícími se pohledy a potřásáním hlavou. Ti počestní lidé si možná mysleli, že jsme v Krkonoších objevili ledovec, který nyní chceme navštívit; že jsme místo na volné horské výšiny chtěli jednou zavítat do hlubin Země, netušil nikdo, neboť jsme věc prováděli velmi tajně a sami naši nejlepší přátelé o našem úmyslu nic nevěděli. Přesto jsme pro případ neštěstí učinili opatření, aby byla zpráva o našem záměru písemně zanechána jednomu spolehlivému příteli, s přesným údajem nástupního místa a s žádostí spustit povyk, pokud bychom se nejdéle do 6 hodin večer znova neobjevili. Naštěstí se toto bezpečnostní opatření ukázalo zbytečným, protože jsme znovu na světlo denní přišli už okolo půl druhé odpoledne a žádná vážná nehoda se naší malé skupině nepříhoda.

Ale teď už k cestě samotné: po odklizení zavazujících mas šterku od vstupu do štoly, nacházejícího se už pěkně v suchu stranou od cesty, bylo vidět, že se nacházíme na vr-

cholku ohromného kuzele suti, který byl jistě určen k uzavření ústí štoly a své svahy poslal v mírném sklonu jak ven, tak i dovnitř. Po asi půlhodinové práci byl vstup natolik volný, že jeden člověk mohl pohodlně prolézt mezi stropem štoly a stále víc a víc dolů klesajícím šterkem, který nakonec dosáhl dna štoly. Oddechli jsme si pár okamžiků od vysilující práce a stanovili jsme si ještě jednou pořadí, ve kterém bychom měli jeden za druhým postupovat. Přítel H. se nabídl, že půjde napřed, načež ho my, jdouce asi 10 kroků za ním, máme držet na laně, a tak se taky stalo. Posilnili jsme se vydatným lokem koňaku, zapálili obě acetylenové lampy, zapnuli elektrickou lampu, připoutali přítele H. k lanu a po pohledu na hodiny, jejichž ručičky ukazovaly několik minut po půl osmé, se H. prosmýkl se „Zdařbůh!“ úzkým průcho-dem, plazíc se po všech čtyřech, my jsme jeden po druhém následovali a rovněž se nořili do neznámé, zívající temnoty. Po několika krocích se průchod rozšířil, mohli jsme se zvednout a nejdřív shrbeně, potom už vzpřímeně pokračovat po dnu šachty, pokrytém silnou vrstvou prachové zeminy, které – oproti tomu, co jsme se domnívali, z kopce – mírně stoupalo, ne nepodobno „svážné štole“ v moderním dole. Nepromlu-vili jsme slova, tíseň ležela na všech srdcích, jimž se ale brzy ulevilo, když jsme po další chůzi ucítili lehký průvan, takže jsme si pak mohli být jisti, že se tu nenahromadily žádné škodlivé plyny, což by s ohledem na naše otevřené hořící acetylenové lampy mohlo být každopádně nebezpečné. Štola, ve které byl nepravidelně vyrubán neobyčejně tvrdý, třpytivý kvarcit asi 2 metry na výšku a 1^{1/2} metru na šířku, pokračovala rovně jako šňůra severozápadním směrem. Slyšeli jsme pouze své vlastní kroky, a když jsme zůstali tiše stát, bylo kolem dokola hrobové ticho a zdálo se nám, že slyšíme vlastní srdce bít, zatímco to mohly být hlasité údery našich hodin.

Napočítali jsme asi 40 kroků, když H. krá-čející napřed zůstal stát a pokynul nám. Jeho bystré oko objevilo na stropu štoly vytesaný letopočet 1563 a vedle toho ještě značku, kte-rou jsme nebyli schopni interpretovat, snad nějaká měřická značka, podobná monogra-mu na starých malbách; možná se podaří roz-luštění těm, kteří toto místo navštíví po nás. Odtud se dno také náhle sklánělo a štola se odklonila z dosavadního směru k severu, takže směr rysky kompasu byl celkem přes-ně na sever. Ještě stále byly stěny a podlaha nápadně suché, teplota + 6 stupňů Réaumura

(venku – 2 stupně Réaumura) (Pozn. K. B.: *Dle Wikipedie je stupeň Réaumura, °Ré či °R, jednotka teploty pojmenovaná po francouz-ském přírodovědci René Räumurovi, který ji zavedl r. 1730, tedy 12 let před vytvořením stup-nice Celsiovy. Svého času byla velmi rozšířená, udržela se až do 20. století, dnes se již téměř nepoužívá. Teplota 80 °Ré odpovídá bodu varu vody při normálním atmosférickém tlaku. °C = 5/4 · °R*). Štola se přesně drží nového směru, nebylo vidět žádné odbočení doprava či do-leva, tedy nalézt zpáteční cestu bude také, i bez příruček, které jsme si preventivně vzali s sebou, rozhodně lehké. Ted' nastala změna horniny, ve které křemen přerušil masnější modřejší jíl ve vrstvách. Jak tvrdil přítel R., mají být tyto vrstvy zlatonosné, ale kvůli své nepatrné mocnosti se těžba nevyplatila; pro všechny případy jsme ale s sebou vzali vzor-ky tohoto jílu. Zatímco se kladívko na hor-ninu činilo, udělal fotograf výpravy snímek s bleskem, který měl pro nás jen tu jedinou nevýhodu, že jsme byli od toho prudkého hořčíkového světla jak oslepeni a delší čas jsme nic neviděli. Od vstupu jsme byli vzdá-le ni asi 80 kroků, když se štola dostala do ro-viny a vyústila do prostorné komory o šířce 3 m 80 cm a délce 7 m 60 cm. Na stěnách byly v hornině vytesány výstupky; v každém pří-padě sloužily jako odpočinková místa, neboť se na a vedle nich nacházela plíseň pochá-zející z rostlinných zbytků – rozhodně slá-ma a listů, v jednom rohu promíchaná kupa z krajáče a odpadu s kostmi, stopy po jídlech, která zde poslední horníci snědli, také jsme našli a vzali s sebou celkem dobře zachova-ný, silný kapesní nůž. Na jedné vyvýšenince podobné ohništi ležely začernalé kameny, strop byl na tomto místě rovněž od ohně začernalý, avšak žádný odvod kouře nebyl nikde k nalezení. V rozlehlé komoře jsme se důkladně rozhlíželi, udělali jsme také dva snímky s bleskem a radili se, kterou ze dvou štol, jež ústily naproti vstupu do skalní komo-ry, bychom se měli dát. Rozhodli jsme se pro tu západní, a poté, co jsme si zpáteční cestu označili výraznou červenou značkou, která měla díky přidavku fosforu ve tmě svítit, ale – jak jsme se přesvědčili – nesvítila, vstoupili jsme v dosavadním pořadí do tmavé, asi 2 metry vysoké chodby, která nejprve – asi 15 kroků – vedla z kopce, pak se docela str-mě, podle našeho odhadu 12 – 15 stupňů, zvedla a začala být mokrá, takže jsme se brzy po kotníky brodili v kluzké kaši a jen tápavě šli vpřed. Ze stěn a stropu neustále kapala poněkud podivně zbarvená voda, takže čím dál jsme se prodírali vpřed, tím jsme byli mo-

ZAJÍMAVÝ VÝLET DO HLUBIN KRKONOŠSKÝCH HOR ...

křejší a po 60 krocích jsme zastavili, protože jsme se pořád smekali a strachovali, že do té slizké kaše spadneme. Avšak rozhodli jsme se postupovat dále a tak jsme i učinili, přičemž jsme konstatovali, že štola jde dál zase rovně, od původního směru se ale na kompasu neodchýlila ani o dílek. Zato však vlhkost byla stále větší, až jsme při opětovém klesání dna stále hlouběji a hlouběji přišli do bláta a vody a světlo luceren mohlo rozeznat do nekoněčna se ztrácející, stropu se stále víc a více přibližující černou, nehybnou vodní hladinu, která nám kynula zpátky. Teplota vody činila +5 stupňů Réaumur, na stěnách bylo možno zřetelně rozeznat různé úrovně linií, které voda při stoupání a klesání na stěnu vyznačila. V každém případě jsme měli před sebou jednu ze zatopených chodeb, co leželo dál, nám muselo navždy zůstat neznámé, neboť s prostředky, které jsme měli k dispozici, byl další průnik ve vodě, která musela brzy dosáhnout stropu, nemožný. Žádný odtok nebo přítok jsme nemohli nalézt, pak to tedy asi bylo to pravidelné padání kapek, které nás až do asi 20 kroků před vlastní vodní hladinou doprovázelo, tady ale přestalo, takže nic nerušilo ticho před námi se rozšiřujícího pásu vody. Několik kamenů, hozených přes vodní hladinu, dopadlo po dlouhé době na kámen, zda to byl strop či stěny štoly, jsme nedokázali odhadnout. Obrátili jsme se, poté, co jsme z důlní vody odebrali vzorek vody, a rychle se vrátili znova do té komory. Bylo 8 hodin 20 minut, na zdolání jen 280 kroků dlouhé trasy (včetně cesty zpět) jsme tedy i se zastávkou spotřebovali téměř hodinu.

Nyní jsme tedy vstoupili do severní chodby, která mírně stoupala a jejíž dno bylo pokryto úlomky horniny. Mohli jsme ujít asi tak 100 kroků, když jsme narazili na první důlní dříví ve štole: hromadu zpráchnivělých zbytků prken a trámů, patrně zničené větrací dveře. Úlomky horniny se množily a už jsme se obávali, že se budeme muset obrátit, když jsme po přibližně 30 krocích dosáhli dobře udělané, ale v každém případě starší hlavní štoly, která naši dosavadní štolu křížila skoro v úhlu 90 stupňů a ztrácela se do temnoty doprava a doleva. Měli jsme před sebou legendární hlavní štolu Antoni s černou a červenou žilou, kterou jmenovala jedna zpráva kutnohorského báňského úřadu z roku 1818? To jsme nevěděli, mysleli jsme si ale podle směru štoly, v souvislosti s na začátku zmíněným starým označením, že jsme našli „dědičnou štolu“, což ale, jak se později ukázalo, nebyl ten případ. Šíře i výška štoly byly

stejně: 190 centimetrů neboli jeden „Ber-glachter = důlní látro/sáh“ (Pozn. K. B.: *Dle www.okoun.cz: Látro je z něm. Lachter a většinou bylo dlouhé kolem 2,14 m. Sáh, něm. Klafter, je vždy spíše méně, kolem 1,92 m.*). Východně od nás jsme slyšeli hlasité šumění, na západ bylo vše tiché. Rozhodli jsme se, že podnikneme rekognoskaci na východ k domnělé „fontáně“. Ta samá červená značka jako dříve nás měla správně dovést nazpět, navíc jsme doprostřed chodby, na tom místě, kde jsme do ní přes několik kousků skály vstoupili, naskládali malý val z kousků křemene, abychom při návratu vstupní otvor nepřehlédli. Dno bylo celkem rovné, suché a vzdušné, teplota 6 stupňů Réaumur. Napočítali jsme 26 kroků, když H., který šel vepředu, náhle jako zakořeněný zůstal stát a zavolal na nás, abychom opatrně postupovali k němu. Když jsme přišli blíž, všimli jsme si v zemi asi 2 metry v průměru měřící, téměř kruhové díry, která vypadala, že pokračuje na stropě, a z jejíž hloubi zněl hlasitý šum neviditelného vodního toku, nebo spíše vodopádu; na druhé straně díry chodba očividně pokračovala. Dno bylo hrbolaté, takže jsme se nemuseli obávat uklouznutí, a tak jsme se tedy rozhodli pro bližší průzkum před námi se rozvírající díry. Nejlehčí z nás byl pečlivě uvázan na lano, lano uvázáno okolo asi 2 centy těžkého skalního bloku a, plazíc se po břiše, pohyboval se ten odvážlivec k ústí šachty, námi ostatními pevně držen. Když dospěl k okraji, spustil přítel R. nejprve na provaze svou acetylenovou lampu, která po šestém uzlu našla oporu a vypadala, že bude stát; takže 12 metrů hloubky, protože mezi uzly byly 2 metry. Nám se to ale nezdálo, o to víc, že – podle zhlédnutí – ta opora, na kterou lampa dospěla, byla pohyblivá, každopádně prkno, které na vodě v šachtě plavalo. Přítok, který ten vodopádovitý šum vyvolával, jsme objevili také – resp. přítel R.; vycházel z jednoho otvoru, který se nacházel asi 4 metry pod naším stanovištěm, avšak po pravé ruce od nás, a sice to ústila podobná štola jako ta naše tamtéž. Kámen uvázaný na provázku dosáhl dna teprve po 48 metrech, odtud to bylo 36 metrů vody – žádná lákavá vyhlídka pokračovat v průzkumu dolů, nahoru a na druhou stranu díry. Takže návrat! Než jsme k němu přikročili, bavili jsme se tím, že jsme do hrdla zatopené šachty házeli velké kameny, které se potápěly s příšerným klokotáním. Zezdola táhl chladný vzduch, takže jsme mrzli a po stavbě kamenné pyramidy a zapsání jmen a data „6. ledna 1904“ jsme vyrazili nazpátek.

Když jsme se vrátili k místu křížení, bylo půl jedenácté a my jsme byli řádně hladoví, takže návrh udělat si malou přestávku na jídlo byl radostně uvítán a bylo k tomu účelu brzy nalezeno vhodné místo západně od poslední křižovatky. S ohledem na úspornost byly elektrická lampa a jedna acetylenová lampa uvedeny mimo provoz a při svitu jedné jediné, avšak dostatečně jasně svítící acetylenové lampy jsme zdatně hodovali na přinesených zásobách a udělali jsme také snímek s bleskem tábořících druhů. Za živé konverzace uplynula skoro jedna hodina. Bylo půl dvanácté, když jsme sbalili tábor a kráčeli na průzkum západní části štoly. Štola zůstávala stále stejně široká a vysoká, až 115 kroků, kde se rozdělila do dvou větví, ze kterých jedna větve běžela horizontálně a druhá, levá, stoupala. Rozhodli jsme vzít levou část a vnikli jsme do ní. Vzdáleni asi 60 kroků od začátku, zpozorovali jsme kolmo odbočující další štolu, na kterou jsme si letmo posvítili, a pokračovali jsme v původním směru. Dno bylo stále příkřejší a příkřejší, vlhký vzduch nám vál vstříc a navíc po přibližně 100 krocích jsme namáhavě přecházeli přes úlomky horniny, které zjevně spadly ze stropu, úlomky se pořád více a více množily, nakonec byl průchod tak úzký, že jsme se vpřed museli pohybovat lezouc po rukách a po nohách a nakonec jsme byli přinuceni před jedním mocným skalním blokem zastavit, protože štolu zcela zahrazoval – každopádně zával štoly, který nám znemožňoval pokračovat v naší cestě a donutil nás k návratu. Když jsme dospěli k právě zmíněné štole, kterou jsme objevili zhruba 100 kroků od bodu návratu, zahnuli jsme do ní, brzy jsme ale postřehli, že mírným zákrutem běžela doprava a po 110 krocích ústila do štoly, kterou jsme právě opustili. To byla ta horizontální, pravostranná větev hlavní štoly, jejíž počátek jsme už předtím viděli. V této obloukovité štole jsme ve vzdálenostech po cca 10 krocích našli ústí 6 štól, které jsme se chystali prozkoumat. Všechny končily po 30 – 40 krocích, jedna už po 10 krocích. Jak nás prohlídka přesvědčila, nebyly dále hloubeny, nýbrž neznámo kdy opuštěny. Ve 4. štole jsme našli a vzali s sebou od rzi rozežrané, zlomené dláto, rovněž rozežraný kulatý kousek kůže neznámého účelu. Průzkum této části si vyžádal docela dost času, ve dvou těchto slepých uličkách jsme opět našli ten modrý, mastný jíl jako na začátku našeho putování. Měli jsme pro dnešek dost, o to víc, když se ukázalo, že ta západní část štoly byla neschůdná, východní

ZAJÍMAVÝ VÝLET DO HLUBIN KRKONOŠSKÝCH HOR ...

uzavřena vyličenou vodní dírou a bez použití pevných žebříků nemohla být překlenuta. Rozhodli jsme se tedy pro zpáteční cestu a vylezli jsme v půl druhé znovu na denní světlo, před kterým jsme oslnění museli zavírat oči. Poté, co jsme ještě zakryli vstup kousky skály, obrátili jsme se k místu zády a vykonali jsme návštěvu v hotelu Erben v Černém Dole, kde jsme se dobře poměli.

Již úvod článku je zarážející v tom, že není uveden autor článku ani protagonisty výletu. Ani další pokračování textu v úvodních pasážích nemá cenu komentovat, protože vychází z neznalostí autora dané problematiky.

Zastavme se však u dobrodružného popisu výpravy. Při výčtu věcí, které do podzemí táhli, se nestačíme divit. Lezeme do podzemí 50 let a tohle čtyři lidi neunesou ani na povrchu, natož v podzemí. Měchový fotoaparát na desky si už vůbec v tomto prostředí neumíme představit. Přitom ve výčtu věcí není uveden žádný stativ pro fotoaparát. Jídlo na pět dní a přitom svícení v té době mohli mít tak na pár hodin. O množství karbidu se nepíše. Nejdůležitější však asi bylo to červené víno a koňak.

Zrekonstruujeme-li si časový průběh výpravy, vesnici procházeli mezi 6. a 7. hodinou ránní a to byla v době Tří králů tma jak v pytli. Průvod je údajně sledován početnými lidmi. Ti nemohli v té tmě nic vidět a podle nás chrápali.

Ale teď už k cestě podzemím samotné. Po půlhodinovém odklizení sutě z ústí štol vlezli dovnitř. V den výpravy na Tří krále byla podle údajů z Klementina teplota -2,4 °C a okolo Silvestra -10 °C. Suť musela být tak zmrzlá, že by potřebovali sbíječku. Pak se posilnili vydatným lokem koňaku a vnořili se dál do „zívající temnoty“. Následuje popis cesty podzemím, který nemá smysl rozebírat a byl zřejmě ovlivněn těmi loky koňaku. Upozorníme jen na ty nejzávažnější nesrovnalosti. Popisují cestu mírně stoupající štolou pokrytou prachovou zeminou a opět klesání štol a místo se zbytky slámy, listí, zbytky jídla a ohniště. Jak by se sem dostalo listí a kudy by byl odváděn kouř? Musel by tam být otvor ven. V komoře pak udělali dva snímky s hoříčkovým bleskem. S hoříčkovou složi v podzemí občas fotografujeme. Po prvním snímku je prostora zadýmaná tak, že se musí dobu čekat, než kouř

zmizí. Takže druhý snímek je problematický. Pak popisují asi 2 m vysokou stoupající chodbu, která se zvedala, začala být mokrá tak, až byli po kotníky v blátě. To nemohla být stoupající chodba, jak by tam ta voda držela? Pak opět popisují suché a rovné dno a kruhovou díru s šumem vodopádu a následuje největší nesrovnalost. Popis 48metrové šachty, kde bylo 12 m volných bez vody a 36 m vody. Podle novodobých průzkumů je spodní voda v Černém Dole poměrně mělce a 12 metrů volné šachty je téměř vyloučených a spolu s popisovaným vodopádem, kde není jasné, odkud by voda přitékala a kam by odtékala, je to více než podivné.

Po třech hodinách v podzemí jsou značně vyhladovělí a hodinu hodují. Pak následuje další průzkum úctyhodného labyrintu s průvanem, takže by tam musel být nějaký druhý horní vchod.

Po šesti hodinách v podzemí a 2 hodiny po hodování s ruksaky narvanými jídlem na 5 dní masť do hospody, kde se dobře poměli. Jde o to, kdy a kde vypili zbytek koňaku a lahve vína.

Text je napsán stylem té doby a řada věcí odporuje současným poznatkům

a praktickým zkušenostem s podzemím. Byl publikován v seriózním časopisu a měli bychom předpokládat, že není vymyšlený. Zarážející je, že nejsou uvedeni autoři a hlavně ani náznak lokalizace. U jiných zpráv z 19. a počátku 20. st. je alespoň orientačně udána poloha, autoři i účastníci výpravy. Rozhodně se výprava neodehrála, pokud se vůbec odehrála, na Berghausu, kde je podzemí prozkoumané a dalo se do něho proniknout hned na devíti místech. Text musíme vzít na vědomí, i když mu nevěříme, že se to takto událo. Ještě tak objevit jejich fotky, které tam údajně pořídili. Proč je ke své slávě taky nezveřejnili?

Pár dalších perliček z textu:

Měli s sebou příručky k nalezení zpáteční cesty! (Ale nepotřebovali je.)

V tichu nitra země slyšeli úder svých hodin. Co to bylo za hodiny?

Našli letopočet vytesaný na stropě štol. Pár letopočtů jsme v podzemí viděli, ale vždy na stěně, nikdy na stropě. Jak by to ten chudák havíř sekal, jak by si při tom svítil, a kdo by mu vytahoval ty kamínky z očí...

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATEL MĚSTYSE ČERNÝ DŮL

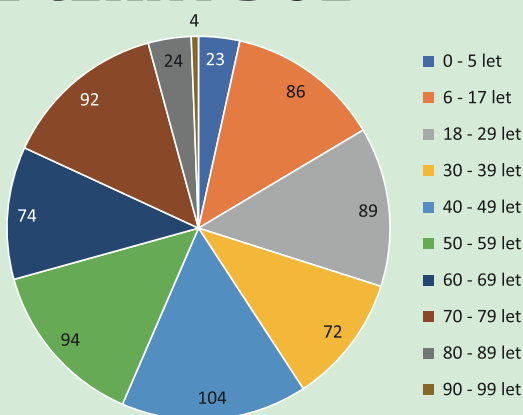
Stav ke dni 1. 11. 2023

Celkový počet obyvatel (dle EO městyse):

663
ženy 318
muži 345

Informace o pohybu osob za r. 2023:

počet úmrtí 8
počet narození 2
počet odstěhování 8
počet přistěhování 21

věk	0 - 5 let	6 - 17 let	18 - 29 let	30 - 39 let	40 - 49 let
	23	86	89	72	104
	3,5%	13%	13%	11%	16%

věk	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 - 89 let	90 - 99 let
	94	74	92	24	4
	14%	11%	14%	4%	0,6%

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V období od 5. 4. 2023 do 10. 11. 2023 se u nás v městysi narodil:

- v květnu

Maxmilián Heglas - Černý Důl

A pak jsou tu ještě dvě miminka, která se sice nenarodila u nás, ale brzy po svém příchodu na svět se tady přihlásila k trvalému pobytu:

- v únoru narozený

Luděk Pluhář - Čistá

- v březnu narozená

Eliška Rodrová - Fořt

*Vítáme vás všechny mezi námi
přejeme hodně štěstí do života!*

Ve sledovaném období se 19 osob přistěhovalo (10x Černý Důl, 6x Čistá, 3x Fořt), odstěhovalo se 12 osob (4x Černý Důl, 3x Čistá, 5x Fořt).

Bohužel nás navždy opustili
tito naši spoluobčané:

- v červnu

pan **Josef Pospíšil** z Čisté

- v červenci

paní **Alena Schmidtová** z Čisté

paní **Zdenka Štefanová** z Čisté

paní **Marta Vacková** z Čisté

- v srpnu

paní **Alena Ouhrabková** z Č. Dolu

- v říjnu

paní **Marie Nechanická** z Č. Dolu

*Upřímnou soustrast pozůstalým
rodinám, přátelům a blízkým.*

Karolina Boková

PODÍLEJTE SE NA OBSAHU NAŠEHO ZPRAVODAJE!

Milí Fořtáci, Čistáci a Černodoláci, budu velmi ráda, pokud přispějete svým dílem do našeho zpravodaje. Naše vesnice je pěkně dlouhá nudle a člověk nemůže vědět o všem, co se kde šustne. Jedinou podmínkou je, aby byl text podepsaný. S gramatikou či slohem si nedělejte hlavu. Článek je možné odevzdat i v papírové podobě. Námetem pro váš příspěvek může být třeba to, co vás trápí, nebo co vás potěšilo, nějaké poděkování, jubileum, zajímavý nález, akce, kterou jste pořádali, nebezpečná situace, prostě cokoli, co se týká Fořtu, Čisté a Černého Dolu.

Karolina Boková,

731 179 682, infocentrum@lanov.cz

STALO SE, CO SE STÁT NEMĚLO

V minulém čísle Černodolského zpravodaje jsme ve společenské rubrice neuvedli v lednu zesnulou **paní Evu Biberlovou z Fořtu**. Stalo se, co se stát nemělo – matrika omylem nezapsala úmrtí paní Biberlové do systému, a proto ji černodolská evidence obyvatel neviděla ve výpisech změn, z nichž informace pro tuto rubriku čerpám. Je nám to moc líto, a tak opomenutí napravujeme aspoň teď, byť po tak dlouhé době.

Paní Biberlovou jsme znali jako dlouholetou podporovatelku Spolku pro kostel Fořt. Vždy se ochotně nabídla, že nám udělá nějakou tu dobrotu pro vystupující či návštěvníky. I přes svůj pohybový handicap na skoro každý vánoční koncert upekla horu bramboráků a buchtu, po kterých se pokaždé jen zaprášilo.

Její dobroty vznikaly v malé kuchyňce, zato však s velkým srdcem vůči lidem, které sice neznala, ale s dobrým pocitem z toho, že může pomoci. Odměnou jí pak byly prázdné podnosy a kytička, která určitě potěšila. Na takové lidi člověk nikdy nezapomene, zůstávají v naší mysli.

Paní Biberlová, bylo nám ctí.

Karolina Boková a Spolek pro kostel Fořt

VÁNOČNÍ KONCERT V KOSTELE VE FOŘTU BETLÉMSKÉ SVĚTLO

Píšete, voláte, ptáte se... Velmi nás těší takový zájem.
Děkujeme.

I tento rok jsme pro vás připravili zajímavý program, který, jak doufáme, navodí vánoční pohodu.

V pátek 22. 12. 2023 od 18 hodin rozezní kostel jemné hlásky dětí ze ZŠ a MŠ Černý Důl a jistě také příjemně překvapí nás všechny. Těšíme se.

A co dál? Při oslavách KRNA Pu vás doslova uchvátila hudba Guinness Company a přáli jste si je slyšet znovu. Rádi plníme vaše přání a ještě raději právě o Vánocích. Budou tu s námi a pomohou nám navodit příjemnou atmosféru.

Další tradicí, která nesmí rozhodně chybět a je velmi vyhledávanou, je **Betlémské světlo** v kostele ve Fořtu a jak jinak než o Štědrý den – **24. 12. 2023 od 13 do 15 hodin**. Nezapomeňte si s sebou vzít lucerny se svíčkou.

Závěr roku bude tedy ve znamení zpomalení, pohody a klidu, pokory a míru.

*Za Spolek pro kostel Fořt
Monika Snopová*

ÚŘAD MĚSTYSE ČERNÝ DŮL

adresa: 543 44 Černý Důl čp. 48
telefon: 499 435 164, 499 435 276
e-mail: uradmestyse@cernydul.cz
IČ/DIČ: 00277720 / CZ00277720

V budově úřadu městysu sídlí také:

**Podatelna
Muzeum podzemí Krkonoš
Klub důchodců Černý Důl**

ZPRAVODAJ VYDÁN 12/2023

ZDARMA

Černodolský zpravodaj pololetně vydává ve své režii Městys Černý Důl v nákladu 450 výtisků. Zpravodaj je poskytován zdarma. Zpravodaj je až do vydání nákladu k dispozici na podatelně Černý Důl a také veřejně dostupný na www.cernydul.cz.

Odpovědný redaktor Černodolského zpravodaje: Karolina Boková, e-mail: infocentrum@lanov.cz, tel.: +420 731 179 682.

Podněty a připomínky předkládejte na uvedený e-mail. Nevyžádané rukopisy a dodané podklady se automaticky nevracejí.

Všechna práva vyhrazena. Distribuci zajišťuje: Česká pošta, s. p. • Graf. zpracování: Dalibor Dostál • Tisk: Tiskárna Kopretina, Hostinné

ČERNODOLSKÝ ZPRAVODAJ JE POVOLEN MINISTERSTVEM KULTURY ČR POD ČÍSLEM MK ČR E 17529

VŠECHNA PRÁVA K DÍLU VYHRAZENÁ!

